

Konkurences padome aicina nepalielināt administratīvos šķēršļus iepirkumu pretendentiem

Konkurences padome (KP) aicina valsts iepirkumu organizētājus ievērot labas pārvaldības principus un atgādina, ka informācija par konkurences tiesību pārkāpumiem ir publiski pieejama Konkurences padomes interneta vietnē, tādējādi nav nepieciešamības pieprasīt izziņas no iepirkumu pretendentiem.

Pēc šī gada 13.augusta, kad spēkā stājās grozījumi Publisko iepirkumu likumā, kas nosaka, ka pretendenti, kas atzīti par vainīgiem būtiskā konkurences tiesību pārkāpumā, tiek izslēgti no dalības iepirkuma procedūrā, KP regulāri saņēmusi privātpersonu lūgumus izsniegt izziņas par konkurences tiesību pārkāpuma neesamību to darbībās. Šādas izziņas publisko iepirkumu pretendentiem pieprasījuši šo iepirkumu organizētāji.

KP uzsver, ka, izvērtējot Publisko iepirkumu likuma regulējumu kopsakarā ar valsts pārvaldes un administratīvā procesa principiem, nav lietderīgi un pamatoti informācijas iegūšanas pienākumu uzlikt pretendentiem situācijā, kad šāda informācija ir citas iestādes rīcībā un ir publiski pieejama. KP lēmumi par konkurences tiesību pārkāpumiem ir publiski un bez maksas pieejama KP mājas lapā (http://www.kp.gov.lv/?object_id=543), tādējādi ir saprātīgi pašam iepirkuma organizētājam pārbaudīt nepieciešamo informāciju internetā vai arī vēršoties KP ar apkopotu pieprasījumu par visiem viena konkrētā vai vairāku iepirkumu pretendentiem.

Publisko iepirkumu likuma 39.panta pirmās daļas 2.punktā un ceturtajā daļā norādītās informācijas iegūšanas nastas pārvešana uz privātpersonu ne tikai rada papildu administratīvos šķēršļus un līdz ar to papildu slogu privātpersonai, bet arī nelietderīgi tiek tērēti valsts finanšu un administratīvie resursi, izziņas izsniedzējinstādei atbildot uz katru privātpersonas izteikto lūgumu atsevišķi.

KP: novēršot valsts īstenotās politikas nepilnības, Rīgā par siltumu varētu būt jāmaksā mazāk

Konkurences padome (KP) konstatējusi, ka tarifu noteikšanas metodika daļā Rīgas siltumenerģijas iepirkuma tirgus ierobežo brīvu konkurenci, kā rezultātā AS „Rīgas Siltums” var iegādāties siltumenerģiju par zemāku cenu, vienlaikus no galapatērētāja saņemot valsts noteikto augstāko samaksu. KP arī norāda uz Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (SPRK) iespēju ļaut patērētājiem saņemt labumu no siltumenerģijas piegādātāju konkurences un par siltumu maksāt lētāk.

Pēc SIA „Juglas Jauda” iesnieguma saņemšanas, pārbaudot AS „Rīgas Siltums” un tās siltumenerģijas piegādātāju (SIA „Juglas Jauda” un AS „Latvenergo”) sadarbības principus, KP konstatēja konkurenci kavējošus faktorus, kuri ietekmē maksājumus par patērēto siltumenerģiju.

KP konstatēja, ka tirgus dalībnieku rīcība norāda uz iespējam noteiktos gadījumos samazināt SPRK AS „Rīgas Siltums” noteikto siltumenerģijas tarifu. Tā Apvienotajā siltumapgādes zonā un TEC-2 siltumapgādes zonā, kur darbojas gan AS „Latvenergo”, gan SIA „Juglas Jauda”, AS „Latvenergo” konkurences apstākļos septiņu mēnešu laikā apmēram 70% iepirkumu siltumenerģijas cenu samazināja zemāk par SPRK apstiprināto tarifu. Regulāra SPRK AS „Rīgas Siltums” noteikto tarifu pārskatīšana ļautu no siltumenerģijas piegādātāju konkurences rezultātā radušos ieguvumu nodot patērētājiem. Šobrīd siltumenerģijas piegādātāju atlaides ļauj samazināt AS „Rīgas Siltums” izdevumus, bet patērētāji maksā pēc iepriekš noteikta tarifa.

Tāpat KP secināja, ka AS „Latvenergo” darbības, prognozējot konkurenta dalību AS „Rīgas Siltums” iepirkumos un šajos gadījumos piedāvājot atlaides, vērstas uz konkurenta izspiešanu no tirgus. AS „Latvenergo” priekšrocības tirgū garantē arī SPRK noteiktā tarifu noteikšanas un apmaksas principu metodika – tās rezultātā AS „Latvenergo” atšķirībā no SIA „Juglas Jauda” visu gadu no AS „Rīgas siltums” saņem garantētu siltumenerģijas ražošanas iekārtu uzturēšanas izmaksu apmaksu neatkarīgi no pārdotā siltumenerģijas apjoma.

Savukārt SIA „Juglas Jauda”, nespējot pārdot koģenerācijas režīmā (t.i., vienlaikus ražojot elektroenerģiju un siltumenerģiju) ražotu siltumenerģiju, nespēj izmantot arī tai garantētās tiesības koģenerācijas režīmā ražotu elektroenerģiju pārdot valsts obligātā iepirkuma ietvaros. Tādējādi, kavējot SIA „Juglas Jauda” darbību tirgū, tiek kavēta arī valsts politikas par noteiktu elektroenerģijas iegūšanas veidu attīstību izpilde.

KP atzina, ka AS „Latvenergo” izmantotā retroaktīvo atlaižu sistēma ir neskaidra un deformē konkurenci siltumenerģijas vairumtirdzniecības tirgū. Lai kaitējumu novērstu, AS „Latvenergo” apņēmas turpmāk piemērot progresīvu atlaižu sistēmu, tādējādi ļaujot saglabāt konkurences apstākļus un līdz ar to arī iespēju labumu no šīs konkurences gūt patērētājiem.

KP lēmumi pieejami KP mājas lapā:

http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/D044_2011.pdf

http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/D033_0910.pdf

KP: Viļņas lidosta konkurē likuma normu ietvaros

Konkurences padome norāda, ka nav pamata apgalvojumiem, ka Viļņas lidosta konkurences cīņā izmanto negodīgas atlaides.

Pēc nacionālās aviosabiedrības airBaltic prezidenta B.Flika izteikumiem plašsaziņas līdzekļos par Viļņas lidostas atlaižu sistēmu, kas esot analoga Rīgas lidostā nule atceltajai, Konkurences padome informāciju par izmaiņām Viļņas lidostas cenu politikā lūdza Lietuvas konkurences uzraudzības iestādei.

Saskaņā ar kaimiņvalsts konkurences uzraudzības iestādes sniegto informāciju, diskusija Lietuvas valdībā noritējusi nevis par Eiropas konkurences tiesību normām neatbilstošu atlaižu ieviešanu, bet gan par valstij svarīgiem tiešajiem lidojumiem no Viļņas lidostas un to attīstības un valsts atbalsta iespējām saskaņā ar Eiropas Komisijas noteiktajiem ierobežojumiem šajā jomā.

Konkurences padome nosoda vēlmi atceltās VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” atlaides atspoguļot kā veiksmīgu un pieņemamu biznesa modeli – netaisnīgo atlaižu, kuras radīja nevienlīdzīgus konkurences nosacījumus, liekot vienām aviosabiedrībām segt citu radītās izmaksas, darbības laikā Rīgas lidostu pametušas vairākas aviosabiedrības („KLM Royal Dutch Airlines”, „British Airways”, „Austrian Airlines”, „SAS”, „EasyGet”, „Germanwings” un „Aer Lingus”). Rezultātā samazinājusies konkurence un patērētāju izvēles iespējas, kā arī pārmēru palielinājusies lidostas attīstības atkarība no nacionālās aviosabiedrības airBaltic darbības. Atcelto atlaižu neatbilstība Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, kā arī joprojām iespējamā pārkāpumā cietušo aviokompāniju tiesvedība par zaudējumu atlīdzību skaidri liecina par šādu atlaižu neatbilstību starptautiskai praksei.

Vienlaikus Konkurences padome uzsver – pēc skaidriem kritērijiem noteiktas un vienlīdzīgi piemērotas apjoma atlaides var tikt izmantotas lidostu cenu politikas izveidē.

KP konstatē, ka aviācijas degvielas tirgotāju darbības atbilst Konkurences likuma normām

26.novembrī Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu neierosināt lietu pret uzņēmumiem SIA „Latvija Statoil” un SIA „Gulfstream Oil”, kas tirgo aviācijas degvielu lidostas „Rīga” teritorijā.

Abu uzņēmumu galvenais klients ir lidsabiedrība airBaltic, kas lūdza KP pārbaudīt, vai degvielas tirgotāji, paaugstinot degvielas cenu, nav pārkāpuši Konkurences likumu. Tomēr ne sākotnējā iesniegumā, ne pēc vairākkārtēja KP aicinājuma airBaltic nesniedza tās rīcībā esošo informāciju, kas iestādei bija nepieciešama, lai izvērtētu degvielas tirgotāju tirgus varu un cenu pieauguma ietekmi uz lidsabiedrības konkurētspēju.

Izvērtējot pieejamo informāciju, KP secināja, ka degvielas tirgotāju darbībās nav saskatāmas likuma pārkāpuma pazīmes, tā kā cenas pieaugums ir tik neliels, ka tas pēc būtības nespēj ietekmēt lidsabiedrības airBaltic konkurētspēju vai arī kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.

Tāpat KP konstatēja, ka airBaltic piemērotā cena nav augstāka par citiem aviopārvadātājiem noteiktajām degvielas piegādes cenām lidostā Rīga. Tādējādi KP secināja, ka degvielas cenas pieaugums būtiski neietekmē airBaltic konkurētspēju un konkurenci aviopārvadājumu tirgū kopumā.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/D049_2611.pdf

KP atļauj Daimler AG un OAO Kamaz darījumu

20.novembrī Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu atļaut Daimler AG un OAO Kamaz darījumu, ko paredzēts īstenot kā kopīgas izšķirošas ietekmes iegūšanu, radot divus kopuzņēmumus Krievijā.

Darījuma mērķis ir Mercedes-Benz un Mitsubishi marķu kravas automašīnu ražošana un izplatīšana Krievijā. Darījuma rezultātā kopīga izšķiroša ietekme pār diviem uzņēmumiem – FKT Holding GmbH un Mercedes-Benz Trucks Vostok Holding GmbH – vienādās proporcijās piederēs Kamaz grupas uzņēmumam MIKAM Holdings Limited un Daimler grupas uzņēmumam Daimler Vermogens- und Beteiligungsgesellschaft GmbH.

Latvijas tirgū apvienošanās dalībnieks Daimler AG darbojas, ar SIA „Domenikss” starpniecību tirgojot Mercedes-Benz vieglās automašīnas, autofurģonus, kravas automašīnas un autobusus, bet OAO Kamaz – ar izplatītāja SIA „Kamazautocentrs” starpniecību tirgojot savas kravas automašīnas un to rezerves daļas. Tā kā apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums Latvijā iepriekšējā finanšu gadā pārsniedza 25 miljonus latu, darījuma veikšanai bija nepieciešama arī Latvijas konkurences uzraudzības iestādes atļauja.

Tā kā jaunveidojamo kopuzņēmumu darbībā paredzēta Krievijas tirgū un konkurences tirgu Latvijā neietekmēs, Konkurences padome atļāva minēto apvienošanās darījumu, jo tā rezultātā nerodas un nenostiprinās dominējošais stāvoklis un nevar tikt būtiski samazināta konkurence jebkurā no konkrētajiem Latvijas tirgiem.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/A047_2011.pdf

Informācija 2009-11-27

Apkopojot 2009.gadā veiktās **grāmatu interneta tirdzniecības tirgus uzraudzības** laikā iegūto informāciju, Konkurences padome secinājusi, ka šajā tirgus segmentā ir nepietiekami attīstīta konkurence, un, lai arī nepastāv ienākšanas barjeras jauniem tirgus dalībniekiem, tajā nav vērojama izaugsme.

Uzraudzību Konkurences padome uzsāka 2009.gada sākumā, redzot nelielo piedāvājumu tādā potenciāli interesantā tirgus segmentā kā grāmatu tirdzniecība internetā. Uzraudzības mērķis bija raksturot konkurences situāciju konkrētajā tirgū un noskaidrot iemeslus nelielai tirgus aktivitātei, un tās ietvaros tika vērtēti konkurences apstākļi, ienākšanas barjeras, kā arī spēkā esošie līgumi starp izdevniecībām un interneta veikaliem.

Konkurences padome konstatēja, ka interneta grāmatnīcu skaits Latvijā ir neliels – no četrām 2009.gada sākumā populārākajām šobrīd saimniecisko darbību konkrētajā tirgus segmentā turpina tikai divas.

Arī lielākās grāmatnīcas kā papildu tirdzniecības kanālu klientu piesaistīšanai izmanto internetu, piedāvājot patērētājiem grāmatas iegādāties elektroniski, turklāt nedaudz lētāk nekā veikalā, taču, salīdzinot ar tradicionālo tirdzniecību, interneta tirdzniecības apjomi ir niecīgi.

Paši uzņēmumi, kas nodarbojas ar grāmatu tirdzniecību internetā, šo tirgu raksturo kā saimnieciski neizdevīgu un nerentablu. Kā galveno iemeslu mazajam pieprasījumam uzņēmumi min iedzīvotāju pirkšanas paradumus, norādot, ka „grāmatas ir īpaša prece, ko gribas pataustīt, pašķīstīt lapas”, tāpēc grāmatas bieži tiek aplūkotas internetā, bet pirktas reālā grāmatveikalā. Kā apgrūtinājums tika minēts arī nu jau atceltais pievienotās vērtības nodokļa paaugstinājums grāmatām – tā gada sākumā saskaņā ar tirgus dalībnieku sniegto informāciju pārdošanas apjomi samazinājās līdz pat 50% (nodokļa likmes samazināšana gan pārdošanas apjomus būtiski neietekmēja, jo krīzes apstākļos patērētāju pirktpēja bija ievērojami samazinājusies).

Lai uzsāktu komercdarbību attiecīgajā nozarē, ir nepieciešams atbilstošs programnodrošinājums (datu bāze, sistēma), kā arī sadarbības partneri – piegādātāji (izdevniecības un grāmatu apgādi), tādējādi nepastāv īpašas ienākšanas barjeras jauniem tirgus dalībniekiem. Tāpat interneta grāmatnīcu izdevumi to darbības specifiskas dēļ ir mazāki nekā tradicionālajiem grāmatveikaliem.

Šobrīd Konkurences padomei stagnējošajā tirgū nebija pamata uzsākt padziļinātu izpēti, tomēr uzraudzības laikā gūtā informācija norāda, ka tirgus attīstība ir atkarīga no izmaiņām tautsaimniecības attīstībā. Lai arī pašlaik vispārējās ekonomiskās situācijas ietekmē mazinājusies pirktpēja un darbības uzsākšana neaktīvajā tirgū patiesi varētu būt apgrūtināta, Konkurences padome uzskata, ka grāmatu tirdzniecība internetā šobrīd ir brīva niša, kas nākotnē, palielinoties iedzīvotāju pirktpējai un mainoties pirkšanas paradumiem, varētu spēt piesaistīt uzņēmēju interesi.

Preses relīze 2009-11-27

KP soda AS “Sentor Farm aptiekas” par apvienošanās ziņojuma neiesniegšanu un uzlikto saistošo noteikumu neievērošanu

12.novembrī Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu, ar kuru AS “Sentor Farm aptiekas” tika uzlikts naudas sods Ls 5215 apmērā par apvienošanās ziņojuma neiesniegšanu, kā arī par KP uzliktā aizlieguma iegādāties aptiekas Rīgā un Jēkabpilī neievērošanu.

Pēc Zāļu valsts aģentūras sniegtās informācijas KP konstatēja, ka AS „Sentor Farm aptiekas” neatļauti iegādājusies četras SIA „Farma Balt Aptieka” aptiekas („Acālijas aptieku”, „Bērnu aptieku”, „Bruninieku aptieku” un „Paula Stradiņa aptieku”) Rīgā un SIA „Zemgales aptieka” aptieku „Nibela” Jēkabpilī.

Tādējādi AS „Sentor Farm aptiekas” neievēroja uzņēmumam piemērotos saistošos noteikumus – aizliegumu līdz 2012.gadam bez KP atļaujas teritorijās, kurās tam ir būtiska tirgus vara (Rīgā, Dobelē, Talsos un Jēkabpilī), apvienoties ar citiem aptieku īpašniekiem. Šādi saistošie noteikumi, lai novērstu iespējamo negatīvo ietekmi uz konkurenci, AS „Sentor Farm aptiekas” tika piemēroti šī gada 23.janvārī KP lēmuma par AS „Sentor Farm aptiekas” un AS „Recipe Plus” apvienošanas atļaušanu ietvaros.

Neatļautos apvienošanās darījumus Rīgā AS „Sentor Farm aptiekas” īstenoja laikā starp minētā KP lēmuma pieņemšanu un stāšanās spēkā. Lai arī darījumu slēgšanas brīdī KP lēmums vēl nebija stājies spēkā, uzņēmums par tā būtību tika informēts jau lēmuma pieņemšanas dienā, turklāt faktus, kas varēja mainīt KP lēmumu par janvārī vērtēto apvienošanu (un fakti par plānoto aptieku iegādi pilsētās, kurās uzņēmumam ir būtiska tirgus vara, par tādiem noteikti uzskatāmi), AS „Sentor Farm aptiekas” bija pienākums nekavējoties paziņot KP. Konkrēts Jēkabpils aptiekas iegādes datums Konkurences padomei nav zināms, tomēr šis apvienošanās faktu iespējams pierādīt, sākot no šī gada 3.marta.

Vienlaikus KP konstatēja, ka, iegādājoties vairākas vienai fiziskai personai piederošas un tādējādi par vienu tirgus dalībnieku uzskatāmas aptiekas (četras SIA „Farma Balt Aptieka” aptiekas, četras SIA „Aptieka „Sigulda”” aptiekas un vienu SIA „Olvita” aptieku), kuru kopējais apgrozījums iepriekšējā finišu gadā pārsniedza 1,5 miljonus latu, AS „Sentor Farm aptiekas” nevarēja pretendēt uz Konkurences likumā noteikto atbrīvojumu no apvienošanās paziņošanas gadījumos, kad viena no diviem apvienošanās dalībniekiem apgrozījums ir mazāks par 1,5 miljoniem latu. Tādējādi, nepaziņojot par minēto darījumu, uzņēmums pārkāpa Konkurences likumu.

Pretlikumīgos darījumus AS „Sentor Farm aptiekas” atcēla pēc tam, kad Zāļu valsts aģentūra pirms jauniegādāto aptieku pārreģistrācijas lūdza Konkurences padomes atzinumu par notikušās īpašnieku maiņas tiesiskumu. KP uzliktais naudas sods aprēķināts par periodu, kurā aprakstītie darījumi bijuši spēkā. Darījumu atcelšana kalpoja par pamatu soda samazināšanai.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/AE02-42_1211.pdf

Preses relīze 2009-11-10

KP par aizliegtu vienošanos soda Samsung tehnikas izplatītājus; sods kopumā Ls 6 622 635 apmērā

30.oktobrī Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu, ar kuru konstatēja Eiropas Kopienas dibināšanas līguma un Latvijas Konkurences likuma pārkāpumu – aizliegtu vienošanos starp pieciem uzņēmumiem, kas izplata Samsung Electronics Co. Ltd. ražoto tehniku. Uzņēmumiem uzlikts naudas sods kopumā Ls 6 622 635 apmērā, kā arī tiesiskais pienākums izstrādāt un ieviest korporatīvos konkurences tiesību ievērošanas noteikumus.

KP konstatēja, ka 2007. un 2008.gadā Samsung tehnikas ražotāja pārstāve Baltijas valstīs, SIA „Samsung Electronics Baltics”, un lielākie tās preču izplatītāji Latvijas teritorijā – SIA „RD Elektroniks”, SIA „PROKS”, SIA „ELKOR TRADE” un SIA „ROTA un K” (toreiz „Tehnoland” veikalu tīkla īpašniece) piedalījušies slepenās saskaņotās darbībās, kas vērstas uz tirgu sadali, brīvas tirdzniecības ierobežošanu un noteikta cenu līmeņa ieviešanu un uzturēšanu Samsung precēm.

Minētie uzņēmumi apzināti piedalījušies Samsung preču pārdošanas cenu noteikšanā (fiksēšanā) sev vēlamā līmenī, garantējot sev augstākus ieņēmumus uz patērētāju rēķina, kas par šīm precēm maksāja dārgāk nekā tas būtu normālas konkurences apstākļos. Šīs cenas uzņēmumi uzspieduši interneta veikaliem, kas tirgo konkrēto tehniku, tādējādi pēc būtības likvidējot vai katrā ziņā būtiski ierobežojot izplatītāju un interneta veikalu savstarpējo konkurenci.

Šie uzņēmumi arī ieviesa kontroles pasākumus un īstenoja vai draudēja īstenot sankcijas pret interneta veikaliem, kas fiksētās cenas neievēroja. Sankcijas izpaudās, piemēram, kā atteikums pārdot Samsung tehniku (tādējādi kavējot interneta veikalu uzņēmējdarbību) vai atteikums veikt tās garantijas remontu.

Vienlaikus KP konstatēja, ka pārdošanas līgumos ar tehnikas vairumtirgotājiem SIA „Samsung Electronics Baltics” iekļāvusi teritoriālus preču pārdošanas ierobežojumus, aizliedzot bez SIA „Samsung Electronics Baltics” atļaujas tirgot konkrētas preces ārpus līgumā noteiktās teritorijas. Nepieļaujot paralēlo importu Baltijas valstīs, tika likvidēta konkurence, kas varētu samazināt cenas.

Savu ietekmi tirgū SIA „Samsung Electronics Baltics” nodrošināja, ieviešot nosacījumu, ka garantijas remonts tās tirgotajai teknikai pieejams tikai tajā reģionā, kurā tehnika iegādāta. KP atzina, ka šāda rīcība ir tiešā veidā vēsta uz tirgu sadali un preču plūsmu kontroli, tādējādi kaitējot patērētāju interesēm.

Tādējādi konstatētā aizliegtā vienošanās izpaudusies gan vertikālā līmenī starp SIA „Samsung Electronics Baltics” un tās preču izplatītājiem, gan kā karteļa vienošanās horizontālā līmenī – starp vairumtirgotājiem SIA „RD Elektroniks”, SIA „PROKS”, SIA „ELKOR TRADE” un SIA „ROTA un K”, kas vienlaicīgi ir arī tiešie konkurenti.

SIA „Samsung Electronics Baltics” kā pārkāpuma iniciatoram uzlikts naudas sods Ls 4 099 942,75 apmērā, bet pārkāpumā iesaistītajiem vairumtirgotājiem Ls 1 442 524,54 (SIA „RD Elektroniks”), Ls 267 529,53 (SIA „PROKS”), Ls 541 920,38 (SIA „ELKOR TRADE”) un Ls 270 718,07 (SIA „ROTA un K”) apmērā.

Ievērojamie naudas sodi tika noteikti procentos no komersantu pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, kā arī ņemot vērā, ka izdarītais ir sevišķi smags konkurences tiesību pārkāpums, kas turklāt izraisījis būtiskas sekas.

Tā kā pārkāpuma rezultātā Samsung preču pircēji par iegādātājām precēm pārmaksājuši, Konkurences padome aicina patērētājus un jo īpaši patērētāju tiesību aizsardzības nevalstiskās organizācijas vērsties pie pakāpumā iesaistītajiem tirgus dalībniekiem, prasot atlīdzināt radušos zaudējumus, kā arī pašus pārkāpumu izdarījušos tirgus dalībniekus brīvprātīgi izstrādāt sistēmu patērētājiem nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai, tādējādi mazinot izdarītā pārkāpuma sekas, kas, ņemot vērā kopējo iespējamo zaudējumu apjomu, ir uzskatāmas par būtiskām.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/VE02-40_3010.pdf

Informācija par Iecietības programmu:

Konkrētās pārkāpuma lietas kontekstā KP vērš tirgus dalībnieku un juridisko konsultāciju sniedzēju uzmanību un aicina izmantot to, ka Latvijas konkurences tiesībās paredzēta Iecietība programma (līdzīgas programmas darbojas arī citās Eiropas Savienības dalībvalstīs).

Saskaņā ar Iecietības programmas noteikumiem horizontālās karteļa vienošanās (vienošanās par konkurences kavēšanu, ierobežošanu, deformēšanu konkurējošu tirgus dalībnieku starpā) dalībnieks var tikt pilnībā atbrīvots no naudas soda, kas karteļa vienošanās gadījumā var sasniegt pat 10% no iepriekšēja finanšu gada neto apgrozījuma, ja tas sadarbojas ar Konkurences padomi, pirms iestāde uzsākusi attiecīgā pārkāpuma izmeklēšanu.

Karteļa dalībnieks, kurš nevar pretendēt uz atbrīvojumu no naudas soda, tomēr sadarbojas ar Konkurences padomi, var iesniegt pieteikumu par naudas soda samazinājumu par līdz pat 50 %.

Iecietības programmas nosacījumi definēti 2008.gada 29.septembra Ministru kabineta noteikumos Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem”

Informācija par patērētāju interešu aizstāvību:

Tirgus dalībnieku kopīgi radītā sistēma interneta veikalu saimnieciskās darbības ietekmēšanai attiecībā uz Samsung preču tirdzniecību, liedzot vai traucējot tiem brīvi noteikt pārdošanas cenas, būtiski ierobežoja izplatītāju un interneta veikalu savstarpējo konkurenci un attiecīgi arī labumu, ko no patiesas konkurences apstākļos noteiktām cenām varētu gūt gala patērētājs. Tādējādi aizliegtās vienošanās rezultātā tika ietekmētas visu Samsung preču (it īpaši Samsung televizoru) pircēju intereses, jo viņi par iegādātajām precēm pārmaksāja.

Kopš 2008.gada 16.aprīļa Konkurences likumā skaidri paredzētas tiesības uz Konkurences likuma pārkāpuma rezultātā radušos zaudējumu atlīdzību jebkurām personām, tai skaitā arī galapatērētājiem (līdz tam likums tikai paredzēja, ka pārkāpējs sedz zaudējumus citiem tirgus dalībniekam vai līguma pusei), līdz ar to Konkurences padome aicina patērētājus vērsties pie pakāpumā iesaistītajiem tirgus dalībniekiem, prasot atlīdzināt radušos zaudējumus.

Tāpat Konkurences padome aicina patērētāju tiesību aizsardzības nevalstiskās organizācijas aktīvi iesaistīties patērētāju interešu aizstāvībā, nepieciešamības gadījumā uzņemoties pārstāvēt patērētāju intereses tiesā.

Ņemot vērā, ka precīza zaudējumu noteikšana šādās lietās var būt diezgan apgrūtināta un sarežģīta, tādējādi neveicinot motivāciju vērsties tiesā pret Konkurences likuma pārkāpējiem ar prasību par zaudējumu atlīdzību, Konkurences likumā noteikts, ka pēc prasītāja lūguma tiesa var noteikt zaudējumu atlīdzības apmēru pēc saviem ieskatiem. Atbilstoši Civillikuma 5.pantam tas nozīmē, ka šādā gadījumā tiesnesim jāspriež lieta pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem.

Līdz šim par visvairāk patērētājus ietekmējošo konkurences tiesību pārkāpumu varēja uzskatīt AS “Balticovo” un vēl desmit mazāku olu ražotāju karteļa vienošanos par olu mazumtirdzniecības cenām, kas tika konstatēta ar Konkurences padomes 2004.gada 20.decembra lēmumu Nr. E02-88 http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2004/V88_2012.pdf.

Preses relīze 2009-11-02

Konkurences padome uzliek sodu SIA „Alpha Ekspres” par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu

22.oktobrī Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu piemērot naudas sodu 8679 latu apmērā SIA „Alpha Ekspres” par ļaunprātīgu dominējošā stāvokļa izmantošanu, kas izpaudusies kā ekonomiski nepamatotas un pārmērīgi augstas maksas noteikšana par pakalpojumu, kas tās klientiem ir neizbēgami nepieciešams uzņēmējdarbības īstenošanai.

SIA „Alpha Ekspres”, kam Rīgas brīvdostas teritorijā pieder dzelzceļa tīkls ar kopējo garumu gandrīz 15 km, saviem klientiem (SIA „Vexoil Bunkering” un SIA „Cargo Control, Ltd.”, kā arī ar SIA „Alpha Ekspres” saistītiem uzņēmumiem SIA „Alpha osta” un SIA „Rīgas universālais termināls”) piedāvā tai piederošās dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas, kā arī manevru darbu (vagonu pārvietošanu ar SIA „Alpha Ekspres” lokomotīvēm) pakalpojumus.

Nedz SIA „Vexoil Bunkering”, nedz SIA „Cargo Control, Ltd.” nav citas iespējas nogādāt kravas līdz sev piederošiem termināļiem, kā vien izmantojot SIA „Alpha Ekspres” piederošo dzelzceļa tīklu, tādējādi SIA „Alpha Ekspres” atrodas dominējošā stāvoklī sev piederošās infrastruktūras izmantošanas pakalpojuma tirgū. Tā kā abiem uzņēmumiem, kam minētais dzelzceļš neizbēgami jāizmanto, šis pakalpojums tika piedāvāts līguma par manevru darbiem ietvaros, par abiem pakalpojumiem nosakot vienotu samaksu, KP atzina, ka SIA „Alpha Ekspres” atrodas dominējošā stāvoklī arī manevru darbu pakalpojumu tirgū attiecīgajā dzelzceļa posmā.

Lietas izpētes gaitā KP secināja, ka SIA „Alpha Ekspres” piemērotā cena par tās piedāvātajiem manevra pakalpojumiem gan 2008., gan 2009.gadā ir nepamatota un nesamērīga ar šī pakalpojuma ekonomisko vērtību. KP konstatēja, ka ekonomiski pamatotas nav nedz ar SIA „Alpha Ekspres” saistītajiem uzņēmumiem SIA „Alpha osta” un SIA „Rīgas universālais termināls” piemērotās

atlaides, nedz arī SIA „Vexoil Bunkering” un SIA „Cargo Control, Ltd.” piemērotie cenu palielinošie koeficienti. Turklāt, salīdzinot ar citiem tirgus dalībniekiem, kas sniedz līdzīgus pakalpojumus, SIA „Alpha Ekspress” piemērotā standarta cena par 1 pārvietojamās kravas tonnu atkarībā no situācijas ir 1,5 līdz 3 reizes augstāka.

Arī SIA „Alpha Ekspress” lietas izpētes laikā izstrādāto jauno pakalpojumu cenrādi, kurā infrastruktūras izmantošanas un manevra pakalpojumi ir nošķirti, KP atzina par ekonomiski nepamatotu un tādu, kurā uzņēmuma sniegtie pakalpojumi nepamatoti sadārdzināti.

Lai nodrošinātu godīgus konkurences apstākļus, novērstu konstatēto pārkāpumu un tādējādi izvairītos no atkārtotām sankcijām, SIA „Alpha Ekspress” jānodrošina tās piemēroto cenu atbilstība konkurences normatīvajiem aktiem. Savā lēmumā KP norāda, ka nozares speciālie likumi – Dzelzceļa likums un likums „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” – neierobežo uzņēmuma iespējas ievērot Konkurences likuma prasības.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/DE02-036_2210.pdf

Preses relīze 2009-10-30

Konkurences padome atgādina par izmaiņām likumdošanā

Konkurences padome atgādina, ka valsts funkciju optimizācijas ietvaros iestāde vairs neveic tādas maldinošas un salīdzinošas reklāmas uzraudzību, kurai nav būtiskas ietekmes uz konkurenci kopumā.

Šobrīd uzņēmēji, kas saskārušies ar iespējamiem Reklāmas likuma pārkāpumiem, savas intereses var aizstāvēt, vērsties tiesā ar civiltiesisku prasību.

Lai arī jaunais regulējums – 14.11.2008. Saeimā pieņemtie grozījumi Reklāmas likumā – ir spēkā no 2009.gada 1.janvāra, Konkurences padome joprojām saņem uzņēmumu iesniegumus par iespējamajiem Reklāmas likuma pārkāpumiem.

Konkurences padomes priekšsēdētāja Ieva Jaunzeme norāda: „Pēdējā laikā saņemtie iesniegumi liecina par, iespējams, ekonomiskās krīzes un tāpēc saasinātas konkurences izraisītu biežāku pretlikumīgas – maldinošas vai salīdzinošas – reklāmas izmantošanu, tomēr šobrīd situācijās, kad pārkāpumi neatstāj būtisku ietekmi uz konkurenci kopumā, Konkurences padomei vairs nav pamata iejaukties un savu interešu aizstāvība ir pašu uzņēmēju rokās. Uzņēmēji savus strīdus var risināt ar tiesas starpniecību, kamēr patērētāju intereses kā līdz šim aizstāv Patērētāju tiesību aizsardzības centrs.”

Grozījumi likumdošanā tika veikti, lai precizētu reklāmas uzraudzības iestāžu kompetenci un nodrošinātu valsts budžeta līdzekļu ekonomiju, atbrīvojot valsts resursus no lietas izpētes un pierādījumu savākšanas lietās, kurās netiek nodarīts būtisks kaitējums konkurencei un tātad sabiedrības interesēm – šobrīd uzņēmējam pirms prasības celšanas tiesā ir pašam jāveic dziļāka situācijas analīze, rūpīgāk jāpamato savs prasījums, kā arī jāņem vērā iespējamie tiesvedības izdevumi.

Konkurences padome skata Reklāmas likuma pārkāpumu lietas vienīgi izņēmuma gadījumos – ja netiek aizskartas kāda individuāla tirgus dalībnieka atsevišķās intereses, bet gan var tikt radīts būtisks kaitējums konkurencei kopumā un par to ir iesniegta dokumentāri pamatota informācija, un turklāt maldinošas reklāmas gadījumos vienīgi situācijā, kad reklāma adresēta un var maldināt tieši tirgus dalībniekus nevis patērētājus.

Preses relīze 2009-10-27

Konkurences padome konstatē, ka VAS „Latvijas valsts meži” darbības atbilst Konkurences likuma normām

9.oktobrī Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu, ar kuru atzina, ka VAS „Latvijas valsts meži” darbības, kas tiek veiktas, lai pildītu Ministru kabineta rīkojumu „Par meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādņēm” (18.04.2006.), atbilst Konkurences likuma normām.

Lieta tika ierosināta pēc vairāku ar mežizstrādi un kokmateriālu realizāciju saistītu uzņēmumu iesnieguma, kas lūdza izvērtēt valsts uzņēmuma cenu veidošanas politiku, kā arī pārliecināties, vai VAS „Latvijas valsts meži” (LVM) ļaunprātīgu neizmanto dominējošo stāvokli tirgū.

Lietas izpētes gaitā KP konstatēja, ka LVM kā lielākais tirgus dalībnieks atrodas dominējošā stāvoklī augošu koku realizācijas tirgū Latvijā, savukārt apaļkoku (nocirstu un sākotnēji apstrādātu koku) realizācijas tirgū uzņēmumam nepiemīt tirgus vara, kas ļautu darboties neatkarīgi no konkurentiem un pircējiem, tādējādi dominējošais stāvoklis nav konstatējams. Ja uzņēmums nespēj kvalificēties prasībām, ko saviem pircējiem izvirza LVM, tam pastāv iespēja iegādāties apaļkoku sortimentus no tirgus dalībniekiem, kuriem ar LVM ir noslēgti ilgtermiņa mežizstrādes līgumi, no tiem tirgus dalībniekiem, kuri iegādājas cirmsas izsolēs, kā arī no privāto mežu īpašniekiem, turklāt pastāv arī iespēja nepieciešamo apaļkoku sortimentu importēt.

Izvērtējot LVM darbību gan augošu koku, gan apaļkoku realizācijas tirgū, KP atzina to par konkurences tiesību normām atbilstošu un pārkāpumus nekonstatēja. Gan cenu veidošanas mehānisms – izsole, kas visprecīzāk atspoguļo pieprasījuma un piedāvājuma

ietekmi uz cenu –, gan noteikumi, kas izvirzīti uzņēmumiem, kas vēlas slēgt mežizstrādes līgumus (augošu koku cirsmu izsoļu ietvaros) vai iegādāties apaļkokus, tika atzīti par pamatotiem un tādiem, kas negatīvi neietekmē konkurenci.

Vienlaikus Konkurences padome norāda, ka uzņēmumu iebildumi pret LVM īstenoto pārorientāciju, samazinot augošu koku, bet palielinot apaļkoku realizāciju, ir nepamatoti un liecina par vēlmi atgriezties deviņdesmito gadu nogales situācijā, kam raksturīga mazattīstīta uzņēmējdarbība, tirgojot izejvielas. Pārorientējoties uz apaļkoku tirdzniecību un tās ietvaros izvirzot prasības bez mehāniskas pārstrādes nepārdot trešajām personām no LVM iegādātos apaļkokus, LVM ne vien gūst lielākus ieņēmumus, bet arī īsteno valsts politiku, veicinot uzņēmējdarbības ar lielāku pievienoto vērtību attīstību.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/D034_0910.pdf

Preses relīze 2009-10-19

Izbeigta tiesvedība lietā par VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” piemēroto negodīgo atlaižu sistēmu

Šī gada 29.septembrī, ņemot vērā administratīvā līguma noslēgšanu starp Konkurences padomi un VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga””, izbeigta tiesvedība par Konkurences padomes 2006.gada 22.novembrī pieņemto lēmumu, ar kuru par netaisnīgu un neatbilstošu Eiropas Kopieniu Dibināšanas līguma 82.pantam tika atzīta VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” piemērotā atlaižu sistēma.

Tā kā šī gada 5.maijā Ministru kabinets apstiprināja grozījumus 2006.gada 5.decembra noteikumos Nr.911 „Kārtība, kādā nosakāma maksa par aeronavigācijas un valsts akciju sabiedrības „Starptautiskā lidosta „Rīga”” pakalpojumiem, un maksas sadales kārtība”, paredzot atcelt par netaisnīgām atzītās atlaides, Konkurences padomes piekrita lidostas piedāvātajam mierizlīgumam. Administratīvais līgums par tiesiskā strīda izbeigšanu, ar kuru lidosta apņēmas piemērot tādu pakalpojumu maksas kārtību, kas paredz visiem aviopārvadātājiem piemērot vienu fiksētu maksas likmi, tika parakstīts šī gada 20.jūlijā.

Vienlaikus Konkurences padome norāda, ka, lai arī lēmumā noteiktais tiesiskais pienākums – pārtraukt negodīgo atlaižu piemērošanu – ir izpildīts, ilgstošā netaisnīgo atlaižu piemērošana un atteikšanās konkurenci kropļojošās atlaides savlaicīgi atcelt atstājusi būtisku negatīvu ietekmi. Laika posmā no pārkāpuma konstatēšanas līdz atlaižu atcelšanai lidostu pametušas tādas aviokompānijas kā „KLM Royal Dutch Airlines”, „British Airways”, „Austrian Airlines”, „SAS”, „EasyGet”, „Germanwings” un „Aer Lingus”. Vienlaikus ir nostiprinājies vienas aviokompānijas – „airBaltic” – stāvoklis tirgū, kas savukārt negatīvi ietekmē patērētāju izvēles iespējas.

KP lēmums pieejams šeit: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2006/X134_2211.pdf

Paziņojums 2009-10-16

Konkurences padome aicina uzņēmējus ziņot par problēmām izejvielu iegādē

Lai Konkurences padome varētu efektīvi sniegt atbalstu Latvijas ražošanas uzņēmumiem, tādējādi veicinot to spēju iekļūt un darboties vienotā Eiropas tirgū brīvas un godīgas konkurences apstākļos, iestāde aicina ziņot par problēmām, kas varētu liecināt par iespējamiem konkurences tiesību normu pārkāpumiem.

Ņemot vērā saspringto ekonomisko situāciju, kas var veicināt godīgas konkurences principiem neatbilstošas rīcības izmantošanu ieņēmumu palielināšanai, konkurences uzraudzības iestādei šobrīd ir īpaši būtiski laikus iegūt informāciju par iespējamajiem pārkāpumiem un tādējādi savlaicīgi uzsākt nepieciešamās darbības to novēršanai.

Uzņēmēji ir aicināti ziņot par jebkurām problēmām vai ierobežojumiem attiecībā uz izejvielu, izejmateriālu, iekārtu, mašīnu vai ierīču iegādi no ražotājiem vai ražotāju dīleriem gan Latvijā, gan citās Eiropas Savienības valstīs pēdējo 2-3 gadu laikā. Ierobežojumi iegādē var izpausties kā jebkāda veida preces piegādātāja aizliegumi izmantot alternatīvus preces iegādes kanālus, arī kā jebkādi netaisnīgi preces iegādes nosacījumi gadījumā, ja piegādātājs ir vai var būt dominējošais uzņēmums.

Tāpat Konkurences padomei būtiski zināt, vai pēdējo triju gadu laikā uzņēmumi ir saskārušies ar nepamatotiem cenu kāpumiem izejvielām, izejmateriāliem, iekārtām vai mašīnām.

Tā kā, saskaroties ar ierobežojumiem brīvai uzņēmējdarbībai, uzņēmumiem var būt grūti kā to cēloni atpazīt tieši konkurences tiesību pārkāpumu, Konkurences padome ir izstrādājusi jautājumu kopu par iespējamām problēmām. Aptaujas anketa ir izsūtīta Latvijas uzņēmēju asociācijām.

Ja Jūsu uzņēmums nav saņēmis Konkurences padomes sūtīto aptaujas anketu, to iespējams saņemt un aizpildīt šeit > [aptaujas anketa](#). Aizpildītās anketas lūdzam nosūtīt uz Konkurences padomes e-pasta adresi council @ kp.gov.lv.

Tāpat Konkurences padome labprāt uzklausi Jūsu viedokli klātienē. Lai pieteiktu tikšanos, aicinām sazināties ar Konkurences padomes vecāko referenti sabiedrisko attiecību jautājumos Initu Kabanovu (tāl. 67365210, mob.tāl. 20219048).

Preses relīze 2009-10-08

Eiropas Konkurences dienas konferencē – vērtīgas atziņas par rīcību krīzes laikā

2009.gada 6.-7.oktobrī Zviedrijā, Stokholmā, Eiropas Konkurences dienas ietvaros notika starptautiska konference, kuras tēma šogad – „Efektīvu tirgu veicināta ekonomiskā labklājība”.

Konferences ietvaros norisinājās diskusijas par tādām tēmām kā iespējama labums, ko no uzņēmumu savstarpējās konkurences var gūt patērētāji un valsts tautsaimniecība kopumā, kā iespējams veicināt vienlīdzīgu konkurenci un kā novērst to ierobežojošas darbības. Konferencēs dalībnieki – Eiropas konkurences speciālisti, kā arī valsts pārvaldes, biznesa un akadēmiskās vides pārstāvji.

Uzrunājot klātesošos konferences atklāšanas pasākumā Eiropas Komisijas konkurences komisāre Nēlija Krūsa īpaši uzvēra nepieciešamību par konkurences tiesību pārkāpumiem piemērot pietiekami lielus sodus, kas spētu atturēt uzņēmumus no pārkāpumu veikšanas un atkārtotības. Salīdzinot iesaistīšanos kartēļos ar zādzībām lielā apmērā, komisāre arī norādīja uz vairākās valstīs pamatoti aizsāktu diskusiju par kriminālatbildības piemērošanu kartēļos iesaistītajiem uzņēmumu darbiniekiem. Tāpat Krūsa norādīja uz EK negatīvo nostāju attiecībā uz turīgo valstu īstenoto atbalstu saviem uzņēmumiem, norādot, ka ilgtermiņā šāda stratēģija neveicina attīstību un deformē konkurenci.

Arī citi runātāji, tai skaitā Zviedrijas Ministru prezidenta vietnieks un uzņēmējdarbības un enerģijas ministrs Mods Olofsons un Eiropas Konkurences ģenerāldirektorāta ģenerāldirektors Filips Lovs, norādīja un krīzes laikā īstenota valsts atbalsta izraisītajiem riskiem (šeit minot iepriekšējās ekonomiskās krīzes laikā Zviedrijā īstenoto valsts atbalstu kuģu būves nozarei, kas nedeva gaidītos rezultātus un neatjaunoja nozares konkurētspēju), piesakot arī, ka jebkuriem pagaidu risinājumiem jau sākotnēji jāparedz noslēgums. Tika atgādināts, ka valsts atbalsts ir nodokļu maksātāju nauda, kas tiek kopīgi tērēta privātām neveiksmēm, kamēr labajos laikos privātajās veiksmeš uzņēmēji ar sabiedrību dalās daudz mazākā apmērā. Runātāji arī uzvēra, ka krīze nevar būt par iemeslu noteikumu neievērošanai.

Savā uzrunā Lovs ziņoja par nepieciešamību konkurences tiesību principus ievērot visā valstī spēkā esošajā likumdošanā, tādējādi no valsts puses nodrošinot patiesi vienlīdzīgu darbības vidi (level playing field). Viņš arī uzvēra tirgus uzraudzības būtisko lomu konkurences kropļojumu atklāšanā.

Turpinot tēmu par pārdomātu valsts darbību ekonomikas vidē, klātesošie tika iepazīstināti ar Zviedrijā sagatavoto likumprojektu, ar kura palīdzību paredzēts ierobežot valsts uzņēmumu iespējas, izmantojot savu stāvokli, negodīgi konkurēt ar privātajiem uzņēmumiem, kas darbojas vai vēlas darboties tajos pašos tirgos.

Eiropas Konkurences dienas mērķis ir informēt Eiropas pilsoņus par ieguvumiem, ko sniedz īstenotā konkurences politika. Konkurences diena tiek rīkota divas reizes gadā kopš 2000.gada un to rīko prezidējošā Eiropas Savienības valsts. Šajā pusgadā, Zviedrijas prezidentūras laikā, Konkurences dienas pasākumus organizē Zviedrijas konkurences uzraudzības iestāde sadarbībā ar Uzņēmējdarbības, enerģijas un komunikāciju ministriju. Latvijas Konkurences padomi Zviedrijā pārstāvēja padomes priekšsēdētāja Ieva Jaunzeme.

Informācija 2009-09-28

Konkurences padomes viedoklis par iespēju uz Konkurences padomes un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas bāzes izveidot jaunu institūciju

Konkurences padome (KP) jau šī gada aprīlī, kad pirmo reizi izskanēja idejas par jaunas institūcijas izveidi, pauda atbalstu šādai Ekonomikas ministra A. Kampara idejai šādu iemeslu dēļ:

- Vēsturiski ir izveidojusies situācija, ka Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (SPRK) finansējums gandrīz trīs reizes pārsniedz KP finansējumu, lai gan SPRK pārraudzībā ir regulētās nozares, kas ir neliela daļa no visām tautsaimniecības nozarēm, kamēr KP pārrauga visas nozares. Jaunas institūcijas izveide dos iespēju līdzsvarot situāciju, proti, paredzēt atbilstošu finansējumu gan kopējai konkurences situācijas analīzei, gan nepieciešamības gadījumā veikt regulāciju.
- Latvijai šobrīd un arī periodā pēc krīzes, ievērojot tirgus lielumu, nav lietderīgi uzturēt divas kolektīvās lēmējīnstitūcijas – padomes – katru piecu cilvēku sastāvā. To uzturēšana prasa būtiskus līdzekļus, kuri tiek iegūti KP gadījumā no nodokļu maksājumiem, bet SPRK gadījumā no komersantiem, tādējādi izņemot tos no tautsaimniecības.
- Izveidojot jaunu iestādi, ir iespēja izmantot tirgus analīzes pieredzi, kas ir uzkrāta SPRK un KP. Šīs pieredzes izmantošanas iespējām ir ļoti liela nozīme smagāko konkurences tiesību pārkāpumu – kartēļu – atklāšanā, jo līdz šim KP nav saņēmusi

nevienu ziņojumu no tirgus dalībniekiem par karteļiem, tādējādi karteļus iespējams konstatēt un atklāt, tikai un vienīgi izmantojot analītiskās metodes.

- SPRK līdzšinējā darbībā ir uzkrājusi bagātīgu pieredzi cenu pamatotības noteikšanā, šī pieredze var tikt izmantota, izmeklējot dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpumu gadījumos, it īpaši runājot par pārmērīgām cenām, piemēram, mazumtirdzniecībā.

Šo uzskatījumu iespējams turpināt, tādējādi pamatojot, ka jaunas institūcijas izveide ir loģiska un racionāla.

Attiecībā uz plānoto KP budžetu 2010. gadam (Ls 302 tūkst., kas ir mazāks kā 2004. gadā) jāsecina, ka ar šādu finansējumu Konkurences likumā noteiktās funkcijas pildīt nav iespējams un turpmāka iestādes uzturēšana pie dzīvības nav lietderīga.

Jāatzīmē, ka KP izveidošana un uzturēšana nav uzskatāma par nacionālu „kaprīzi” – konkurences uzraudzības iestādes pastāv visās attīstītās pasaules valstīs un vairumā jaunattīstības valstu. Konkurences tiesību ievērošanas kontroles nodrošināšana pieder pie Latvijas uzņemtajām saistībām, iestājoties ES. Un visbeidzot, Latvijā nav daudz valsts pārvaldes iestāžu, kuras tieši piemēro EK Dibināšanas līgumu ar visu šī procesa komplicētību un atbildīgumu.

Ieva Jaunzeme

Konkurences padomes priekšsēdētāja

Preses relīze 2009-09-24

Konferencē pārrunā konkurences politikas īstenošanas, novērtēšanas un attīstības jautājumus

Vakar, 23.septembrī, Rīgā norisinājās Konkurences padomes organizēta konference „Konkurences politikas īstenošana un efektivitātes novērtējums: zināšanas, pieredze un sagaidāmie rezultāti”.

Konferences ietvaros tās dalībniekiem – uzņēmēju un to profesionālo apvienību, kā arī juridisko biroju, akadēmiskās vides un valsts pārvaldes iestāžu pārstāvjiem – bija iespēja gūt ieskatu konkurences politikas aktualitātēs gan Latvijā, gan Vācijā un Šveicē.

Atklājot konferenci, Ekonomikas ministrijas Iekšējā tirgus departamenta direktore Ilga Preimate uzsvēra konkurences principu ievērošanas lomu gan uzņēmējdarbībā, gan jebkuras valsts pārvaldes īstenotās politikas ietvaros, kā arī norādīja uz nepieciešamību arī krīzes laikā pilnvērtīgi īstenot konkurences politiku, tādējādi izvēloties grūtāko, bet ilgtermiņā efektīvāko risinājumu.

Šveices konkurences uzraudzības iestādes pārstāvja Rafaela Koracas stāstījums par Šveicē veikto apjomīgo konkurences likuma darbības izvērtējumu ļāva izprast iespējas izvērtēt un nepieciešamības gadījumā mainīt gan tiesību normas, gan uzraudzības iestāžu funkcijas, taču parādīja arī grūtības kvantitatīvi novērtēt īstenotās konkurences politikas ietekmi.

Vācijas Ekonomikas un tehnoloģiju ministrijas Konkurences politikas nodaļas eksperts Svens Satlers, aplūkojot konkurences normu piemērošanas praksi Vācijā, īpašu uzmanību pievērsa ekonomiskās krīzes ietekmei uz politikas īstenošanu. Kā krīzes iemeslu norādot finanšu tirgus (nevis konkurences vai tirgus kā tāda) regulācijas nepilnības, Satlers uzsvēra, ka valdības iejaukšanās krīzes pārvarēšanai būtu uzskatāma par īslaicīgi piemērojamu „nepieciešamo ļaunumu”. Atgādinot, ka neapdomīgs uzņēmumu atbalsts kropļo tirgu un pagarina neefektīvu uzņēmumu eksistenci, eksperts arī norādīja uz nepieciešamību jebkurai valsts īstenotai palīdzībai paredzēt konkrētu pārtraukšanas mehānismu. Satlers norādīja: „Konkurence nav šķērslis, meklējot risinājumus izejai no krīzes – tā ir daļa no risinājuma.”

Savā uzrunā klātesošajiem Konkurences padomes priekšsēdētāja Ieva Jaunzeme, atskatoties uz būtiskiem Konkurences padomes lēmumiem un to ietekmi uz tirgu un patērētājiem, atzina – būtisks ir jebkurš atklāts un novērsts pārkāpums neatkarīgi no tā, vai ietekme bijusi uz kādu atsevišķu iepirkumu, pašvaldību vai reģionu vai uz visu Latviju kopumā. Atsevišķie tirgi un nozares veido kopējo uzņēmējdarbības vidi un katrs likuma pārkāpums to kropļo. Aplūkoja ekonomiskās krīzes ietekmi uz īstenoto politiku, Jaunzeme norādīja, ka krīzei beidzoties, tās laikā pieņemto lēmumu sekas paliks un turpinās ietekmēt tirgu. Viņa uzsvēra, ka recesija nevar kalpot par atrunu likuma pārkāpšanai, jo jebkura pārkāpuma rezultātā kāds iegūst, bet kāds – visbiežāk tie ir patērētāji un mazie/vidējie uzņēmumi – zaudē.

Konferences ietvaros tika prezentēti Konkurences padomes un Vācijas Ekonomikas un tehnoloģiju ministrijas un Vācijas konkurences uzraudzības institūcijas (Bundeskartellamt) kopīgi īstenotā projekta „Konkurences padomes ekonomiskās izpētes un analīzes spējas tālāka stiprināšana” rezultāti, īpaši uzsverot Konkurences padomes gūtās zināšanas par tirgus uzraudzības kā iespējas atklāt pārkāpumus plānošanu.

Preses relīze 2009-08-19

No 1.septembra stājas spēkā jauni nosacījumi paziņošanai par uzņēmumu apvienošanu

Šī gada 1.septembrī stāsies spēkā 18.jūnijā Saeimā pieņemtie grozījumi Konkurences likumā, kas paredz izmaiņas uzņēmumu apvienošanās kontroles nosacījumos – turpmāk Konkurences padomes atļauja būs jāsaņem ne vien tām komercsabiedrībām, kuru

kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā Latvijas teritorijā ir bijis ne mazāks par 25 miljoniem latu, bet arī tām komercsabiedrībām, kuru kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus.

Līdz ar 40 procentu kritērija ietveršanu Konkurences padomei tiks nodrošināta iespēja novērst dominējoša stāvokļa izveidošanos vai nostiprināšanos Latvijas tautsaimniecības nozarēs, kurās sastopami mazi apgrozījumi un nosacījums par 25 miljonu latu apgrozījumu iepriekšējā finanšu gadā nevar izpildīties.

Par ziņojuma neiesniegšanu Konkurences likumā noteiktajos gadījumos Konkurences padome ir tiesīga piemērot naudas sodu jaunajam tirgus dalībniekam vai izšķirošas ietekmes ieguvējam līdz 1000 latiem par katru dienu, skaitot no dienas, kad ziņojumu vajadzēja iesniegt.

Arī pēc likuma grozījumu stāšanās spēkā ziņojums nebūs jāiesniedz, ja viena no diviem apvienošanās dalībniekiem apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā nepārsniedz 1,5 miljonus latu.

Tāpat kopš 2008.gada 4.oktobra Konkurences likumā paredzēta arī saīsinātā ziņojuma par apvienošanās iesniegšanas iespēja gadījumos, kad apvienošanās dalībnieki nedarbojas vienā konkrētā tirgū vai ar to vertikāli saistītā tirgū vai to tirgus daļa konkrētajā tirgū nepārsniedz 15 procentus.

Nosacījums, ka par plānoto apvienošanās jāpaziņo arī gadījumā, ja apvienošanās dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus, bija ietverts Konkurences likumā līdz 16.04.08. un ar 18.06.09. likuma grozījumiem tas tiek atjaunots.

Aktuālie jaunumi 2009-08-12

Konkurences padome atbalsta uzņēmumu sadarbību likuma ietvaros

Konkurences padome norāda, ka ir atbalstāma šobrīd vērojamā uzņēmumu sadarbība, kas vērsta uz efektīvāku darbību un līdzekļu ekonomiju, kuru rezultātā tiek veicināta preču ražošana un realizācija, tādējādi veicinot ekonomikas attīstību kopumā un radot labumu patērētājam. Vienlaikus būtiski, lai šāda sadarbība notiktu saskaņā ar konkurences tiesības regulējošajiem normatīvajiem aktiem, tāpēc neskaidrību gadījumos uzņēmēji tiek aicināti vērsties Konkurences padomē.

Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumos Nr.798 „[Noteikumi par atsevišķu horizontālo sadarbības vienošanos nepakļaušanu Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktajam vienošanās aizliegumam](#)” ir izdalīti pieci konkurentu sadarbības veidi, kas pēc būtības nevar radīt nevēlamas sekas konkurencei un, ievērojot noteiktus kritērijus un nosacījumus, nav pretrunā ar konkurences noteikumiem:

1. Sadarbība par kopīgu preces iepirkumu, pārdošanu vai izplatīšanu, kā arī par kopīgu preces reklamēšanu vai citiem preces popularizēšanas pasākumiem. Vienīgais kritērijs – sadarbības partneru tirgus daļa kopā nedrīkst pārsniegt 15%.
2. Pētniecības un izstrādes sadarbība. Attiecībā uz kopīgas pētniecības un izstrādes procesu, jāievēro vienīgi sadarbības dalībnieku tirgus daļa (tā nedrīkst pārsniegt 25%) tās preces tirgū, kuru pētniecības un izstrādes procesā ir plānots uzlabot vai aizstāt ar jaunu. Ja sadarbības ietvaros tiek paredzēta arī izstrādātās preces kopīga pārdošana, ir jāievēro gan termiņa ierobežojums (sadarbība ir atļauta 7 gadus pēc preces pārdošanas uzsākšanas), gan sadarbības dalībnieku tirgus daļas kritērijs. Papildus, ja pētniecības un izstrādes sadarbības puses ir konkurenti, tām ir jāievēro nosacījumi par to, ko šādas sadarbības vienošanās ietvaros drīkst noteikt, un par ko vienoties ir aizliegts.
3. Sadarbība par kopīgas preces ražošanu (vai sadarbību preces ražošanas noteiktā posmā). Šādas sadarbības regulējums ietver arī tādus gadījumus, kuros puses vienojas par vienpusēju vai abpusēju specializācijas līgumu. Šādā gadījumā ir jāievēro sadarbības partneru tirgus daļa sadarbības uzsākšanas posmā (nedrīkst pārsniegt 20%) un jāievēro noteikta tirgus daļa sadarbības līguma laikā. Sadarbības dalībniekiem jāievēro normatīvajos aktos noteiktais sadarbības termiņš, ja sadarbības laikā palielinās to tirgus daļa (attiecīgi līdz 25% vai pārsniedz 25%).
4. Sadarbība par kopīgiem standartiem. Uz sadarbību, kuras ietvaros dalībnieki vienojas par kopīgiem standartiem, nav attiecināmi tirgus daļas kritēriji, tomēr normatīvie akti strikti nosaka, par kādiem nosacījumiem šādas sadarbības ietvaros ir aizliegts vienoties.
5. Sadarbība iekšzemes dzelzceļa un autopārvadājumu jomā. Šāda sadarbība tiek atļauta, ja tās rezultātā tiek ieviesti tehniskie uzlabojumi vai tā attiecas uz tehnisku sadarbību (grafiku saskaņošana maršrutu savienošanai, personāla, aprīkojuma, transportlīdzekļu vai stacionāru iekārtu apmaiņa vai kopīga izmantošana, lai sniegtu transporta pakalpojumus u.c.). Iekšzemes autopārvadājumu jomā sadarbības dalībniekiem ir jāievēro 25% tirgus daļas kritērijs un šī sadarbība attiecas uz kopīgiem autopārvadājumiem, kopīgu transporta iekārtu vai aprīkojuma finansējumu vai iegādi, ja tas ir tieši saistīts ar iepriekš norādītajiem kopīgajiem autopārvadājumiem.

Konkurences padome vērs uzmanību, ka minētajām sadarbības vienošanās ir jāatbilst konkurences pamatnoteikumiem – to ietvaros attiecīgajiem tirgus dalībniekiem ir aizliegts piemērot ierobežojumus, kuri nav nepieciešami sadarbības mērķu sasniegšanai (piemēram, **sadarbības ietvaros ir aizliegtas vienošanās par cenām, tirgus sadali u.tml.**), un tās nedrīkst radīt iespēju likvidēt konkurenci ievērojamā konkrētā tirgus daļā.

Gadījumā, ja sadarbības vienošanās atbilst kādam no norādītajiem veidiem, bet sadarbības dalībnieki pārsniedz noteiktos kritēriju ierobežojumus, tirgus dalībnieki, iesniedzot ziņojumu, var lūgt Konkurences padomi izvērtēt šādu sadarbību.

Ja sadarbība ietekmē vai var ietekmēt tirdzniecību starp Eiropas Savienības dalībvalstīm, sadarbības partneriem ir jāievēro Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81. panta nosacījumi. Eiropas Komisija ir izstrādājusi detalizētas [pamatnostādnes par EK līguma 81. panta piemērošanu horizontālās sadarbības nolīgumiem](#). Tajās papildus izdalīta arī sadarbība starp konkurentiem vides aizsardzības jomā, sadarbības ietvaros kā mērķi izvirzot piesārņojuma samazināšanu.

Preses relīze 2009-07-17

Saņemot rakstveida apņemšanos, Konkurences padome izbeidz lietas izpēti par pārkāpumiem SIA „Forum Cinemas” darbībās

9.jūlijā Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu izbeigt lietas izpēti par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpumu SIA „Forum Cinemas” darbībās. Lēmums tika pieņemts pēc SIA „Forum Cinemas” rakstveida apņemšanās, kuras izpilde nekavējoties novērs konkurences kavēšanu un tās negatīvās sekas.

Lietas izpētes gaitā KP konstatēja, ka SIA „Forum Cinemas”, kas atrodas dominējošā stāvoklī gan kinofilmu izplatīšanas tirgū kinoteātriem visā Latvijā, gan kinofilmu demonstrēšanas kinoteātros tirgū Rīgā (kā kinoteātra „Parex Plaza” īpašnieks), ar savu darbību kavējusi un ierobežojusi konkurenci minētajos tirgos.

Lieta tika ierosināta pēc SIA „Multiplex Systems” iesnieguma – šī komercsabiedrība 2008.gada novembrī uzsāka darbību filmu demonstrēšanas tirgū, atverot kinoteātri „Cinamon”.

Ar rakstveida apņemšanos SIA „Forum Cinemas” apņemas ilgtermiņa līgumā par filmu demonstrēšanu nepieprasīt garantiju, kas būtu nesamērīgi augsta un pastāvošajam finansiālajam riskam neatbilstoša.

Lai, izmantojot savu tirgus varu, nostādītu konkurentus ievērojami sliktākās konkurences pozīcijās, SIA „Forum Cinemas” apņēmis nepieprasīt informāciju par biļešu cenām, nepiemērot noteikumus par skatītāju zāļu (auditoriju) izvēli, nepiemērot nesamērīgas prasības attiecībā uz mārketinga pasākumiem un savlaicīgi darīt zināmas katras filmu studijas vai izplatītāja uz mārketinga pasākumiem attiecināmās vispārējās prasības.

Apņemšanās paredz arī noteiktā termiņā nodrošināt SIA „Forum Cinemas” uzņēmuma iekšējās strukturālas izmaiņas, kas nodrošina filmu izplatīšanas un demonstrēšanas biznesa nodalīšanu.

Tā kā firma un logo „Forum Cinemas” patērētājiem asociējas ar kinoteātri, nevis kinofilmu izplatītāju, šī logo izmantošana reklāmas materiālos, kas paredzēti filmu studiju finansētai filmas reklamēšanai, vērtējama kā konkurenci kavējoša. Ar rakstveida apņemšanos SIA „Forum Cinemas” apņēmis pārtraukt izmantot „Forum Cinemas” firmu, logo un preču zīmi mārketinga un reklāmas darbībā, kas saistīta ar filmu izplatīšanu, kā arī neizmantojot filmu studiju un izplatītāju piešķirtos reklāmas un mārketinga līdzekļus, kas paredzēti konkrētas filmas reklamai, sava kinoteātra reklamēšanai.

Izvērtējot lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus (tai skaitā pārkāpuma smagumu un tā sekas), pēc SIA „Forum Cinemas” rakstveida apņemšanās saņemšanas KP uzskatīja par lietderīgu izbeigt lietas izpēti.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/D022_0907.pdf

Preses relīze 2009-07-10

KP atklāj karteļa vienošanos starp septiņiem autoservisiem

27.jūnijā Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu, kurā konstatēta aizliegta vienošanās starp septiņiem autoservisiem, kas piedāvā riepu montāžas un remonta pakalpojumus Jelgavas pilsētā un rajonā. ZS „AB Brūveru bleķi”, SIA „Automedonts”, SIA „Roto 4”, SIA „Auto fans”, SIA „Auto EJ”, SIA „DZ Automeistars” un IK „Dzintars Smikarsts” piemērots naudas sods kopumā Ls 8385,31 apmērā.

Lietas izpētes gaitā KP secināja, ka minētie autoservisi ir veikuši saskaņotas darbības, kuru mērķis bija noteikt minimālo cenu riepu montāžas un remonta pakalpojumiem. Šāda minimālo cenu fiksēšana pēc savas būtības ir vērsta uz cenu konkurences mazināšanu, noteikta apjoma ienākumu garantēšanu, skaidrības radīšanu par konkurentu rīcību tirgū, citu tirgus dalībnieku komerciālās brīvības ierobežošanu un galu galā – konkurences deformēšanu.

Lietas ietvaros KP konstatēja, ka septiņi Jelgavas pilsētas un rajona autoservisi izmantojuši vienādas vai ļoti līdzīgas cenu lapas (5 komersantiem identiskas, 2 – vienādas būtiskākajās pozīcijās), kas turklāt stājušās spēkā vienlaicīgi. Šajās lapās sakrita ne vien norādītās cenas, bet arī norādītie pakalpojumi, to secība, grupēšana pa noteiktām pozīcijām un izkārtojums, interpunkcija un vizuālais noformējums. Savukārt cenu lapas, ko KP aptaujas rezultātā ieguva no citiem tirgus dalībniekiem, būtiski atšķīrās no lietā iesaistīto tirgus dalībnieku cenu lapām.

Lēmumā KP norāda, ka tik līdzīgas cenu lapas nav iespējams izstrādāt un pēc tam vienlaicīgi piemērot, personām savstarpēji nesazinoties šajā sakarā. Par saskaņotu darbību liecināja arī komersantu savstarpējā zasināšanās un informācijas apmaiņa pirms cenu lapu stāšanās spēkā. Tāpat KP uzsver, ka patiesas konkurences apstākļos konkurenti, kas mazā tirgus dēļ viens otram vairāk vai mazāk seko līdzī un pazīst, iebilstu pret savas cenu lapas izmantošanu cita tirgus dalībnieka uzņēmumā (kas šajā gadījumā nav noticis).

Lai sodītu par izdarīto pārkāpumu un atturētu lietā iesaistītos un citus tirgus dalībniekus no Konkurences likuma pārkāpumu izdarīšanas, KP lēma par naudas soda piemērošanu: ZS „AB Brūveru bleķi” piemērots naudas sods Ls 3893,8 apmērā, SIA „Automedonts” – Ls 1048,07 apmērā, SIA „Roto 4” – Ls 500 apmērā, SIA „Auto fans” – 1869,26 apmērā, SIA „Auto EJ” – Ls 500 apmērā un SIA „DZ Automeistars” un IK „Dzintars Smikarsts”, kas atzīti par vienu tirgus dalībnieku, solidāri – Ls 574,18 apmērā. Naudas sods tika noteikts procentos no komersantu pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, ņemot vērā pārkāpuma ilgumu un smagumu, pārkāpuma radītās vai iespējamās sekas un katra iesaistītā tirgus dalībnieka lomu tajā, kā arī apgrozījuma konkrētajā tirgū lielumu.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/VE02-21_2706.pdf

Preses relīze 2009-07-08

KP atļauj SIA „SPV Distributor”, SIA „S.D.V.”, SIA „L.D.V.”, SIA „MONO M” un SIA „S.Alko” apvienošanās, nosakot saistošos noteikumus

19.jūnijā Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu atļaut apvienošanās, kas paredzēta, SIA „SPV Distributor” iegūstot izšķirošu ietekmi pār SIA „S.D.V.”, SIA „L.D.V.”, SIA „MONO M” un SIA „S.Alko”. Vienlaikus KP noteikusi saistošos noteikumus, kas novērš šīs apvienošanās iespējamo negatīvo ietekmi uz konkurenci dzirkstošo vīnu realizācijas tirgū, kā arī alkoholisko dzērienu iepirkuma mazumtirdzniecībai tirgū Latvijas teritorijā.

Apvienošanās darījumā iesaistīto komercsabiedrību tiešais pamatdarbības veids ir alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība. Pārvaldītājsabiedrība (holdings) SIA „SPV Distributor” ir vienas grupas komercsabiedrība ar AS „Latvijas Balzams”, SIA „AV&D” un SIA „Interlat”. SIA „S.D.V.” uz apvienošanās paziņošanas brīdi komercdarbību neveic un ir uzskatāma par pārvaldītājsabiedrību, SIA „L.D.V.” un SIA „MONO M” veic alkoholisko dzērienu importu, bet SIA „S.Alko” – alkoholisko dzērienu izplatīšanu.

Lai novērstu negatīvo ietekmi uz konkurenci, ko varētu radīt minētā apvienošanās, KP noteikusi saistošos noteikumus. Apvienošanās dalībniekiem līdz 2014.gada 18.jūnijam liegts sniegt akcīzes preču noliktavas un muitas akcīzes preču noliktavas pakalpojumus noteiktiem alkoholiskajiem dzērieniem un piegādāt Latvijas teritorijā alkoholiskos dzērienus ar preču zīmi „Martini”, kā arī dzirkstošos vīnus, kas bija SIA „L.D.V.”, SIA „MONO M” un SIA „Alko” sortimentā 2008.gadā un 2009.gadā līdz KP lēmuma pieņemšanas dienai (šīs aizliegums neattiecas uz šampanieti un dzirkstošajiem vīniem ar preču zīmi „J.P. CHENET”, „SANTORI” un „BERSANO”).

Šādi saistošie noteikumi nepieciešami, lai nepieļautu apvienošanās dalībnieku dominējošā stāvokļa nostiprināšanos dzirkstošā vīna tirgū. Pirms apvienošanās SIA „SPV Distributor” un ar to saistīto komercsabiedrību tirgus daļa dzirkstošo vīnu realizācijas tirgū bija izteikti liela, turklāt AS „Latvijas Balzams” preču zīme „Rīgas šampanietis” ir uzskatāma par plaši pazīstamu preču zīmi, bez kuras mazumtirgotāji nevar izveidot pilnvērtīgu sortimentu. Apvienošanās rezultātā, pievienojot citus starptautiski spēcīgus dzirkstošo vīnu zīmolus, piemēram, „Martini Asti”, būtiski pieaugtu apvienotā tirgus dalībnieka dzirkstošā vīna īpatsvars mazumtirdzniecības ķēdēs. Svarīgi arī, ka šajā dzērienu kategorijā nepastāv mazumtirdzniecības uzņēmumu nozīmīgas privātās preču zīmes, kas varētu nodrošināt konkurences spiedienu.

Vienlaicīgi saistošie noteikumi izveidoti ar mērķi novērst pārmērīgi daudz patērētāju iecienīto preču zīmju atrašanos viena tirgus dalībnieka alkoholisko dzērienu portfelī, kas, savukārt, būtiski samazinātu konkurenci alkoholisko dzērienu iepirkuma mazumtirdzniecībai tirgū. Ja viena tirgus dalībnieka piedāvājumā ir liels (lielāks nekā citiem) būtisku, atpazīstamu un patērētāju pieprasītu alkoholisko dzērienu preču zīmju īpatsvars, tā iespējas piesaistīt klientus, novērst mazumtirgotāja vēlmi nomainīt piegādātāju un līdz ar to arī ietekmēt cenas kļūst būtiski lielākas nekā tā konkurentiem.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/A020_1906.pdf

Preses relīze 2009-07-08

Senāts atceļ Konkurences padomei nelabvēlīgo Administratīvās apgabaltiesas spriedumu būvuzņēmēju karteļa vienošanās lietā

Šī gada 29.jūnijā Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta senatoru kolēģija atcēlusi Konkurences padomei (KP) nelabvēlīgo Administratīvās apgabaltiesas spriedumu un lietu, kurā konstatēta karteļa vienošanās starp būvuzņēmējiem SIA „Stats”, SIA „Info Serviss” un SIA „Alti A”, nodevusi apgabaltiesai jaunai izskatīšanai.

2005.gada 14.septembra lēmumā KP secināja, ka būvuzņēmumi SIA „Stats”, SIA „Info Serviss” un SIA „Alti A”, piedaloties cenu aptaujā par telpu remontdarbu veikšanu Jūrmalas sociālās aprūpes centrā, apmainījās ar informāciju par cenām, kā arī saskaņoja savu dalību konkursā un šīs dalības nosacījumus (tika konstatēts, ka uzņēmumi iesnieguši vienādi nepareizi noformatētas tehniskās specifikācijas, bet tehniskajā piedāvājumā izvēlēti vienādi materiālu veidi, nav veikts tehnisko parametru apraksts un pielautas vienādas gramatiskās kļūdas; tāpat tika konstatēts, ka uzņēmumi apmainījušies ar informāciju par plānotajām tāmēm). KP atzina, ka minētie būvuzņēmumi ir iesaistīti horizontālā karteļa vienošanās un pārkāpuši Konkurences likuma 11.pantā noteikto vienošanās aizliegumu. Par šo pārkāpumu komercsabiedrībām tika piemērots naudas sods kopumā 76 672 Ls apmērā.

Pieteikumus par KP lēmuma atcelšanu tiesā bija iesniegušas visas trīs komercsabiedrības un gan Administratīvā rajona tiesa, gan Administratīvā apgabaltiesa šos pieteikumus bija apmierinājusi, norādot, ka vienošanās aizlieguma pārkāpumu nevar pierādīt, konkrēti nepierādot, ka notikusi informācijas apmaiņa par cenu aptaujai iesniedzamo piedāvājumu naudas izteiksmē. Uzskatot, ka Apgabaltiesa bija nepareizi iztulkojusi Konkurences likuma normas, kas kopumā noveda pie lietas nepareizas izspriešanas, KP pārsūdzēja Apgabaltiesas spriedumu Senātā.

KP norāda, ka Senāta spriedums, pilnībā atceļot Administratīvās apgabaltiesas spriedumu, stiprina izpratni par konkurences tiesību normu piemērošanu un nosaka skaidrus un nepārprotamus ietvarus no konkurences tiesību viedokļa neatbilstošai uzņēmumu rīcībai konkursos (cenu aptaujās). Senāts atzinis, ka cenu aptaujas gadījumā brīvu un godīgu konkurenci deformē vai kavē jebkādas ar šo aptauju saistītas informācijas apmaiņa starp konkrētā tirgus dalībniekiem, ja šī informācija ļauj prognozēt kāda cita tirgus dalībnieka dalību cenu aptaujā un tā rīcību, attiecīgi plānojot savu rīcību. Tādējādi nav patiens pieņēmums, ka konkurences deformēšanu var panākt, tikai apmainoties ar informāciju par pasūtītājam piedāvāto cenu.

No Eiropas Kopienų tiesu prakses izriet, ka pret konkurenci vērstu darbību vai nolīgumu pastāvēšanu var izsecināt no noteikta skaita sakrītībām un norādēm, kas skatītās kopā un, neesot citam loģiskam izskaidrojumam, var veidot pierādījumus konkurences normu pārkāpumiem. Šajā lietā Senāts tieši norādījis uz nepieciešamību visas KP konstatētās norādes uz tirgus dalībnieku darbības saskaņotību skatīt kopsakarā.

No KP izmeklēšanas pilnvaru stiprināšanas viedokļa būtisks ir arī Senāta atzinums, ka tirgus dalībnieka atteikšanās ļaut KP darbiniekiem normatīvo aktu noteiktajā kārtībā iepazīties ar tirgus dalībnieka rīcībā esošo informāciju uzskatāma par pārkāpumu neatkarīgi no tā, vai KP spēj pierādīt, ka tirgus dalībnieka rīcībā KP nepieciešamā informācija ir bijusi.

KP lēmums pieejams šeit: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2005/ED2_41_1409.pdf

Preses relīze 2009-07-01

Konkurences padome soda „VIASAT AS” un SIA „TV3 Latvia” par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu

18.jūnijā Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu par naudas soda un tiesisko pienākumu piemērošanu „VIASAT AS” (Igaunija) un SIA „TV3 Latvia” par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu TV3 kanāla izplatīšanas tirgū Latvijas teritorijā. „VIASAT AS” piemērots naudas sods Ls 47 400, bet SIA „TV3 Latvia” – 40 000 Ls apmērā.

TV3 kanālu vairumtirdzniecības līmenī (citiem maksas televīzijas operatoriem) ir tiesīga izplatīt gan SIA „TV3 Latvia”, gan „VIASAT AS”, kas ir savstarpēji saistītas komercsabiedrības un kopīgi īsteno stratēģiju attiecībā uz TV3 kanāla izplatīšanu.

Abu komercsabiedrību pārkāpums izpaudies kā kanāla TV3 sasaistīšana ar citiem VIASAT piedāvātajiem kanāliem. SIA „TV3 Latvia” kopīgi ar „VIASAT AS” TV3 kanāla retranslēšanas licences saviem sadarbības partneriem piedāvāja iegādāties tikai komplektā ar kanāliem 3+, TV6 un VIASAT Sport Baltic. Savukārt „VIASAT AS” TV3 kanāla retranslēšanas licenci vienam no saviem sadarbības partneriem – SIA „Lattelecom” – piedāvāja iegādāties tikai VIASAT Gold pakas ietvaros, liedzot no VIASAT Gold pakā ietvertajiem kanāliem veidot savas programmu pakas.

TV3 par unikālu un līdz ar to ar citu kanālu neaizstājamu padara gan translēšanas valoda (tas ir viens no diviem nespecializētu tēmu komerctelevisijas kanāliem latviešu valodā) un saturs (te īpaši minami „VIASAT AS” ekskluzīvie līgumi par vairāku Latvijā populāru sporta veidu čempionātu pārraidi), gan nacionālā apraide, kas, savukārt, ir būtiski skatītājiem – maksas televīziju operatoru klientiem.

„VIASAT AS” un SIA „TV3 Latvia” kā vienīgie TV3 kanāla retranslēšanas licenču izplatītāji atrodas dominējošā stāvoklī TV3 kanāla izplatīšanas tirgū Latvijas teritorijā, tādējādi uz šīm komercsabiedrībām attiecās dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums, kas nozīmē arī aizliegumu sasaistīt dažādus pakalpojumus, šajā gadījumā – padarīt TV3 kanāla retranslēšanas licences iegādi atkarīgu no tā, vai klienti iegādāsies arī citu kanālu vai kanālu paku licences.

Lai nodrošinātu konstatēto pārkāpumu izbeigšanu, kā arī novērstu šo pārkāpumu turpmāku atkārtanos, KP uzlikusi „VIASAT AS” un SIA „TV3 Latvia” tiesiskos pienākumus, uzdodot nodrošināt iespēju iegūt licences tiesības TV3 kanāla retranslācijai maksas televīzijas operatoru elektronisko sakaru tīklos, nesaistot TV3 kanālu ar citiem specializētu tēmu un/vai nespecializētu tēmu kanāliem, un par iespēju iegūt licences tiesības uz TV3 kanāla retranslāciju atsaistītā veidā informēt savus sadarbības partnerus.

Lietu pret „VIASAT AS” un SIA „TV3 Latvia” KP ierosināja pēc SIA „Lattelecom” iesnieguma. SIA „Lattelecom” darbojas kā maksas televīzijas operators un klientiem piedāvā digitālās televīzijas pakalpojumus.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/DE02-19_1806.pdf

Preses relīze 2009-06-30

KP izbeidz lietas izpēti par vienošanās aizlieguma pārkāpumu SIA „Baltic Multi Media” darbībā

18.jūnijā Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu izbeigt lietas izpēti par vienošanās aizlieguma pārkāpumu televizoru vairumtirgotāja SIA „Baltic Multi Media” darbībā. Lēmums tika pieņemts pēc SIA „Baltic Multi Media” rakstveida apņemšanās saņemšanas.

KP uzsāka lietas izpēti pēc elektronisko mājāsaimniecības ierīču vairumtirdzniecības tirgus uzraudzības laikā iegūtās informācijas, kas liecināja par iespējamām Konkurences likuma pārkāpuma pazīmēm SIA „Baltic Multi Media” darbībā, proti, interneta veikaliem, ar ko SIA „Baltic Multi Media” sadarbojas, komercsabiedrība bija norādījusi rekomendējamās PIONEER televizoru tālākpārdošanas cenas, kā arī minējusi iespējamās sankcijas šo cenu neievērošanas gadījumā.

Izvērtējot lietā iegūto informāciju, KP secināja, ka neviens no interneta veikaliem nav piekritis SIA „Baltic Multi Media” piedāvājumam realizēt PIONEER televizorus par norādītajām cenām un tādējādi nav panāka vienošanās Konkurences likuma izpratnē (lai pierādītu, ka ir notikusi tirgus dalībnieku vienošanās, ir jākonstatē vismaz divi vienošanās dalībnieki).

Tā kā fiksēto cenu piemērošana netika konstatēta, pēc SIA „Baltic Multi Media” rakstveida apņemšanās saņemšanas KP uzskatīja par lietderīgu neturpināt tālāku lietas izpēti, pieņemot lēmumu par lietas izpētes izbeigšanu. Ar rakstveida apņemšanos SIA „Baltic Multi Media” apliecināja, ka apņemas tieši vai netieši neierobežot pircēju tālākpārdošanas cenu un skaidri norādīt, ka konkrētā cena ir vienīgi ieteicamā tālākpārdošanas cena un pircējs nav ierobežots individuāli noteikt tālākpārdošanas cenu.

SIA „Baltic Multi Media” rakstveida apņemšanās sniegta, lai novērstu lietā konstatētās rīcības, kuras mērķis ir ierobežot interneta veikaliem noteikt tālākpārdošanas cenas Latvijas teritorijā, atkārtanos.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/V018_1806.pdf

Preses relīze 2009-06-30

KP atklāj ceļu būvnieku karteli, soda iesaistītās komercsabiedrības

18.jūnijā Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu, kurā konstatēta aizliegta vienošanās starp SIA „Aizputes ceļinieks” un SIA „Ceļu, tiltu būvnieks” – abas ceļu būves komercsabiedrības apmainījušās ar informāciju ar mērķi panākt to sniegto ceļu būvdarbu pakalpojumu cenu palielinājumu. SIA „Aizputes ceļinieks” un SIA „Ceļu, tiltu būvnieks” piemērots naudas sods attiecīgi Ls 29 862 un Ls 39 871 apmērā.

Lietas ietvaros KP konstatēja, ka Liepājas pašvaldības SIA „Komunālā pārvalde” 2004.gadā ar SIA „Aizputes ceļinieks” un SIA „Ceļu, tiltu būvnieks” ir noslēgusi līdzīgus līgumus (par asfalta seguma ikdienas un periodiskās uzturēšanas darbiem atšķirīgās teritorijās – Jaunliepājā un Vecliepājā) un abas ceļu būves komercsabiedrības, apmainoties ar informāciju par cenām, saskaņojušas savu rīcību, lai šo līgumu ietvaros 2007.gadā panāktu cenas paaugstinājumu.

Savā lēmumā KP skaidro: „Tirgus dalībnieks ir tiesīgs piemēroties tirgus apstākļiem un noteikt preces cenu atbilstoši tās izmaksām, tomēr ir aizliegti jebkuri kontakti starp tirgus dalībniekiem, kuru mērķis vai sekas ir ietekmēt rīcību tirgū vai atklāt konkurentam savu plānoto rīcību, lai piemērotos tirgus apstākļiem.” Lietas izpētes gaitā KP secināja, ka, uzskatot 2004.gadā ar SIA „Komunālā pārvalde” noslēgtajos līgumos noteiktās cenas par pārāk zemām, 2007.gadā ceļu būves komercsabiedrības apmainījās ar informāciju par iespējamajām jaunajām to pakalpojumu cenām.

Turpmākās lietas izpētes gaitā KP konstatēja, ka SIA „Aizputes ceļinieks” un SIA „Ceļu, tiltu būvnieks” gandrīz vienlaicīgi ierosināja mainīt cenas, iesniedzot iesniegumus SIA „Komunālā pārvalde”. Iesniegumu teksts lielākajā daļā bija identisks un tie tika iesniegti SIA „Komunālā pārvalde” ar trīs dienu intervālu. Šāda saskaņota rīcība var maldināt pakalpojuma saņēmēju par faktiskajām pakalpojuma izmaksām un iespējām saņemt šos sociāli nozīmīgos pakalpojumus par tirgus situācijai atbilstošām cenām.

Informāciju par iespējamo Konkurences likuma pārkāpumu KP ieguva, veicot ceļu būvniecības (auto ceļi, ielas un meža ceļi) tirgus uzraudzību.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/VE02-17_1806.pdf

Konkurences padome atļauj apvienoties SIA „RE&RE” un SIA „Latvijas Ceļu Būve”

18.jūnijā Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu atļaut būvfirmas SIA „RE&RE” un ceļu būvnieku SIA „Latvijas Ceļu Būve” apvienošanās, kas paredzēta, SIA „RE&RE” iegūstot izšķirošu ietekmi SIA „Latvijas Ceļu Būve”.

Tā kā apvienošanās dalībnieki saimniecisko darbību veic dažādos un nesaistītos konkrētajos tirgos, turklāt saskaņā ar KP iesniegto informāciju arī turpmāk plāno darboties tajās pašās nozarēs, KP secināja, ka apvienošanās rezultātā nevar rasties vai nostiprināties dominējošais stāvoklis, kā arī nav pamata uzskatīt, ka kādā no konkrētajiem tirgiem varētu tikt būtiski samazināta konkurence, tādējādi apvienošanās ir atļaujama.

SIA „RE&RE” galvenie darbības veidi ir ēku būvniecība, rekonstrukcija un demontāža, bet tās izšķirošā ietekmē esošās komercsabiedrības SIA „RERE 04”, SIA „RE SI” un SIA „RETEX Būve” nodarbojas ar ēku būvniecību, rekonstrukciju un restaurāciju un telpu iznomāšanu. Šīs komercsabiedrības, kas Konkurences likuma izpratnē uzskatāmas par vienu tirgus dalībnieku, veic minēto saimniecisko darbību Rīgā un tās tuvākajā apkārtnē.

Otra apvienošanās dalībnieka – SIA „Latvijas Ceļu Būve” – galvenie darbības veidi ir ceļu būvniecība, rekonstrukcija un ceļu periodiska uzturēšana, ko tas veic Latvijas teritorijā.

Tā kā SIA „RE&RE” un SIA „Latvijas Ceļu Būve” nedarbojas vienā konkrētajā tirgū vai ar to vertikāli saistītā tirgū, KP šo apvienošanās lietu skatīja atbilstoši Konkurences likumā paredzētajiem saīsinātās procedūras nosacījumiem.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/A016_1806.pdf

Paziņojums 2009-06-27

2009.gada 18.jūnijā Saeima ir pieņēmusi un 2009.gada 27.jūnijā Valsts prezidents ir izsludinājis likumu „[Grozījumi Konkurences likumā](#)”.

Likums stāsies spēkā 2009.gada 1.septembrī.

- Būtiskākās izmaiņas, ko paredz likuma grozījumi, attiecas uz **uzņēmumu apvienošanās kontroli** – no 2009.gada 1.septembra pirms apvienošanās Konkurences padomes atļauja būs jāsaņem ne vien tām komercsabiedrībām, kuru kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā Latvijas teritorijā ir bijis ne mazāks par 25 miljoniem latu, bet arī tām **komercsabiedrībām, kuru kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus**.

Līdz ar 40 procentu kritērija ietveršanu Konkurences padomei tiks nodrošināta iespēja novērst dominējoša stāvokļa izveidošanos vai nostiprināšanos Latvijas tautsaimniecības nozarēs, kurās sastopami mazi apgrozījumi un nosacījums par 25 miljonu latu apgrozījumu iepriekšējā finanšu gadā nevar izpildīties.

Ziņojums joprojām nebūs jāiesniedz, ja viena no diviem apvienošanās dalībniekiem apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā nepārsniedz 1,5 miljonus latu.

- Ar grozījumiem Konkurences likumā veikti arī vairāki redakcionāli precizējumi, kas attiecas uz **dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā jēdzienu**, attiecinot nosacījumu „pietiekami ilgā laika posmā” uz iepirkuma varu nevis konkurences kavēšanu, ierobežošanu vai deformēšanu, un šī dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas izpausmes veidiem.

Ar likuma grozījumiem skaidri definēts netaisnīgu un nepamatoti garu norēķinu termiņu jēdziens, nosakot, ka norēķinu termiņš par piegādātajām pārtikas precēm, kuru derīguma termiņš nav ilgāks par 20 dienām, ir netaisnīgs un nepamatoti garš, ja tas pārsniedz 30 dienas no preču piegādes dienas.

Tāpat precizēta norma, kas attiecas uz nepamatotu maksājumu piemērošanu, nosakot, ka dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā „netaisnīgu un nepamatotu maksājumu, atlaižu piemērošana vai uzspiešana par preču piegādi, piegādāto preču atrašanos mazumtirdzniecības vietā, tai skaitā par preču izvietojumu veikalos, un tirdzniecības veicināšanas pasākumiem”.

Preses relīze 2009-06-18

Konkurences padome ir sagatavojusi 2008.gada publisko pārskatu, kurā atspoguļota informācija par 2008.gada aktualitātēm konkurences uzraudzības jomā, iestādes darbības rezultātiem – pieņemtajiem lēmumiem par Konkurences likuma un Reklāmas likuma pārkāpumiem, veiktajām tirgus uzraudzībām un pētījumiem –, iestādes pārvaldības jautājumiem, kā arī 2009.gada darbības prioritātēm.

2008.gads Konkurences padomei ir bijis aktīva darba un arī nozīmīgu pārmaiņu laiks. Publiskajā pārskatā iekļauta informācija par pērn veiktajiem būtiskajiem grozījumiem Konkurences likumā un Reklāmas likumā – līdz ar šiem grozījumiem ne vien tika uzlabota tiesiskā vide konkurences aizsardzības pasākumu realizēšanai, bet arī mainīta Konkurences padomes kompetence negodīgas konkurences aizlieguma un Reklāmas likuma pārkāpumu uzraudzības jomā, nosakot, ka no 2009.gada 1.janvāra Konkurences padome vairs neveiks negodīgas konkurences pārkāpumu, kā arī tādu Reklāmas likuma pārkāpumu, kas nevar radīt būtisku kaitējumu konkurencei, uzraudzību.

Nozīmīgs darbs 2008.gadā veikts Konkurences likuma un Reklāmas likuma pārkāpumu izmeklēšanā. Kopumā Konkurences padome pērn pieņēmusi 111 lēmumus un 27 no izskatītajām lietām tika konstatēti pārkāpumi, par kuriem kopumā 42 uzņēmumiem piemēroti naudas sodi 574 118,66 latu apmērā. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem arvien pieaudzis uzsākto lietu un atklāto pārkāpumu skaits par tirgus dalībnieku aizliegtu vienošanos, kā arī dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu – tieši šo smagāko Konkurences likuma pārkāpumu novēršanu Konkurences padome ir izvirzījusi par savu prioritāti.

Tāpat publiskajā pārskatā sniegta pamatinformācija par Konkurences padomes darbības mērķi un uzdevumiem, kā arī stratēģiskajiem darbības virzieniem. Pārskatā arī aplūkots pērn paveiktais iestādes darbības uzlabošanai un sniegta informācija par Konkurences padomes personālu un valsts budžeta finansējuma izlietojumu.

[Konkurences padomes 2008.gada publiskais pārskats](#)

Preses relīze 2009-06-09

Senāts atbalsta Konkurences padomes lēmumu, ar kuru konstatēts, ka SIA „Lattelecom” ir ļaunprātīgi izmantojusi dominējošo stāvokli

Ar šī gada 5.maija Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta senatoru kolēģijas lēmumu izbeigta vairākus gadus ilgusī tiesvedība saistībā ar SIA „Lattelecom” pieteikumu par Konkurences padomes (KP) 2002.gada 17.jūlija lēmumu, ar kuru konstatēts, ka SIA „Lattelecom” ir ļaunprātīgi izmantojusi dominējošo stāvokli, uzlikts tiesiskais pienākums, kā arī ievērojams naudas sods – Ls 143 919. Senāts atteicās ierosināt kasācijas tiesvedību saistībā ar SIA „Lattelecom” kasācijas sūdzību, jo Senātam neradās šaubas par Administratīvās apgabaltiesas sprieduma un attiecīgi KP lēmuma tiesiskumu. Tā kā Senāta lēmums nav pārsūdzams un KP lēmums ir kļuvis neapstrīdams, SIA „Lattelecom” izpildīja KP lēmumu un samaksāja uzlikto naudas sodu.

Lēmumā KP konstatēja, ka 1999.gada 30.decembrī SIA „Lattelecom”, SIA „Datatel” un Telia AB noslēdza jaudu savienošanas līgumu, ar kuru SIA „Lattelecom” pēc būtības uzņēmas telekomunikāciju līniju savienošanu. Saskaņā ar līguma noteikumiem SIA „Lattelecom” nodrošina iekšzemes nomātās jaudas, kuru nomāja SIA „Datatel”, un starptautiskās nomātās jaudas, kuru nomāja Telia AB, savienošanu (pakalpojums „kapacitāšu savienošana”), lai SIA „Datatel” būtu iespēja veikt komercdarbību interneta pieslēguma pakalpojumu tirgū, izmantojot starptautisko sakaru līniju starp Rīgu un Stokholmu. Atbilstoši līgumam SIA „Datatel” par pakalpojumu bija pienākums SIA „Lattelecom” maksāt ierīkošanas maksu Ls 8000 apmērā un ikmēneša abonēšanas maksu Ls 14 000 apmērā. Uzskatot, ka „kapacitāšu savienošanas” pakalpojums ir līdzvērtīgs starptautiskās ciparu nomātās līnijas pakalpojumam, SIA „Lattelecom” no 2001.gada 1.jūlija vienpusēji paaugstināja pakalpojuma maksu SIA „Datatel” no Ls 14 000 līdz Ls 49 000 mēnesī un uzstāja 1999.gada 30. decembra līguma vietā noslēgt jaunu līgumu tieši par starptautisko ciparu līnijas nomu.

Pārbaudot SIA „Lattelecom” rīcības atbilstību Konkurences likumā noteiktajām prasībām, KP atzina, ka SIA „Lattelecom” ļaunprātīgi izmantojusi dominējošo stāvokli telekomunikāciju līniju iznomāšanas tirgū Latvijā: 1) bez ekonomiska pamatojuma uzspiežot SIA „Datatel” pakalpojuma „kapacitāšu savienošana” ikmēneša maksu; 2) vienpusēji bez ekonomiskā izmaksu pamatojuma paaugstinot pakalpojuma „kapacitāšu savienošana” ikmēneša maksu, tādējādi uzspiežot netaisnīgu maksu un ietekmējot tās konkurenta interneta pieslēguma pakalpojumu tirgū sniegto pakalpojumu izmaksas. Ar lēmumu SIA „Lattelecom” uzlikts naudas sods Ls 143 919 apmērā, uzdots pārtraukt pakalpojuma „kapacitāšu savienošana” nepamatotas ikmēneša maksas iekasēšanu un turpmāk piemērot uz izmaksām balstītu pakalpojuma maksu.

KP pauž gandarījumu, ka šajā lietā Latvijas tiesu praksē Senāts ir nostiprinājis principu, ka pierādījumu iesniegšanas pienākums konkurences tiesībās lielā mērā balstās uz uzņēmumu, kuram ir dominējošais stāvoklis tirgū. SIA „Lattelecom” nesniedza pamatojumu pakalpojuma „kapacitāšu savienošana” ikmēneša maksai un tās paaugstināšanai, līdz ar to nepierādīja, ka noteiktā maksa atbilst pakalpojuma ekonomiskajai vērtībai un nav uzskatāma par netaisnīgu. Senāts arī skaidri norādīja, ka cenas uzspiešanas gadījumā novērtējums nav jābalsta tikai uz civiltiesībās atzītiem principiem, bet dominējošā stāvoklī esošam uzņēmumam jāņem vērā tieši Konkurences likumā kā speciālajā normā ietvertie ierobežojumi pakalpojuma cenas noteikšanai. Attiecībā uz ievērojamo piemērotā naudas soda apmēru tiesa atzina, ka naudas sods jānosaka pietiekami preventīvā līmenī ne tikai tādēļ, lai sodītu attiecīgos uzņēmumus, bet arī tādēļ, lai kavētu citus uzņēmumus uzsākt vai turpināt rīkoties pretēji Konkurences likuma normām.

KP lēmums pieejams šeit: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2002/D34_1707.DOC

Noslēgusies VI ikgadējā Baltijas valstu konkurences konference

28.-29. maijā Rīgā norisinājās VI ikgadējā Baltijas valstu konkurences konference, kas šogad veltīta konkurences politikas īstenošanas novērtējumam.

Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, kā arī Vācijas, Austrijas, Čehijas un Zviedrijas konkurences iestāžu pārstāvji tikās, lai dalītos pieredzē, kā arī meklētu jaunus risinājumus. Konferences ietvaros tiks aplūkoti tādi jautājumi kā konkurences politikas īstenošanas politiskie un ekonomiskie rezultāti, ekonomiskās analīzes izmantojums pārkāpuma lietu izpētē, aktuālie konkurences normatīvo aktu piemērošanas aspekti un tirgus izpētes metodoloģija.

Konferences ietvaros tika pieņemts lēmums Baltijas valstu konkurences uzraudzības iestādēm veikt saskaņotas tirgus uzraudzības, tādējādi iegūstot plašāku informāciju par pētāmajiem tirgus sektoriem, kuros bieži vien visās Baltijas valstīs darbojas vienas un tās pašas komercsabiedrības. Vienlīdz svarīgs šādā gadījumā ir arī efektīvāks laika un finanšu resursu izmantojums.

Informācija par konferences dalībnieku veiktajām tirgus uzraudzībām skaidri parādīja, ka ne tika Baltijas reģionā, bet arī citur Eiropā problemātiski un līdz ar to īpaši uzraugāmi ir tādi tirgi kā piena ražošanas, pārstrādes un mazumtirdzniecības tirgus, farmācijas tirgus, kā arī benzīna un dīzeļdegvielas realizācijas tirgus.

Īpaša uzmanība konferencē tika veltīta informācijas un pieredzes apmaiņai par dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīgas izmantošanas ierobežošanu, kā arī par iecietības programmām dažādās valstīs.

Lai arī idejas par mazumtirdzniecības tirgū vērojamo procesu īpašu regulēšanu ir aktuālas vairākās valstīs, tai skaitā Lietuvā un Čehijā, viedokļi par izmantojamajiem mehānismiem ir atšķirīgi. Latvija šobrīd ir vienīgā no konferencē pārstāvētajām valstīm, kurā dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā jēdziens iekļauts Konkurences likumā.

Salīdzinot iecietības programmu īstenošanu, kas ļauj no soda atbrīvot karteļa dalībnieku, kas pirmais pēc savas iniciatīvas iesniedz pierādījumus konkurences uzraudzības iestādei, tika secināts, ka šis spēcīgais aizliegta vienošanās atklāšanas veids ir grūti iedarbināms mazākās valstīs, kur konkurentu konkrētajos tirgos bieži vien nav daudz un nereti tie cits citu neformāli pazīst, kamēr lielākos tirgos un valstīs ar ilgāku pieredzi šajā jomā iecietības programmas ir efektīvs karteļu atklāšanas mehānisms. Arī salīdzinoši mazie (salīdzinot ar „vecajām” ES dalībvalstīm) naudas sodi par Konkurences normu pārkāpumiem neveicina vēlmi izmantot iecietības programmu priekšrocības. Latvijā spēkā esošā iecietības programma (skatīt MK 29.09.2008. noteikumu Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” III nodaļā) līdz šim nav devusi gaidītos rezultātus, tāpēc tiek domāts par papildu izglītojošiem pasākumiem juristiem un tirgus dalībniekiem.

Reģionālās konferences organizēšana reizi trijos gados tiek uzticēta katrai no trim Baltijas valstīm; šogad to rīkoja Latvijas Konkurences padome.

Konkurences padome konstatē SIA „MOBILUX” īstenotu aizliegta vienošanās

14.maijā Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu, kurā konstatēts vienošanās aizlieguma pārkāpums SIA „MOBILUX” darbības, kas izpaudies kā minimālās tālākpārdošanas cenas noteikšana tās ražotajiem M-LUX datoriem. SIA „MOBILUX” uzlikts naudas sods Ls 3143,32 apmērā.

Veicot elektronisko mājāsaimniecības ierīču vairumtirdzniecības tirgus uzraudzību, KP konstatēja, ka SIA „MOBILUX”, kas darbojas gan kā datoru ražotājs, gan kā interneta veikals, saviem sadarbības partneriem (interneta veikaliem) noteicis minimālo mazumtirdzniecības cenu, par kādu var realizēt tās ražotos M-LUX datorus. Sadarbības partnerus SIA „MOBILUX” informēja, nosūtot e-pastus, kuros norādīja ne vien minimālo tālākpārdošanas cenu, bet arī no tās izrietošo iespējamo peļņu, vienlaikus solot „dempinga” neesamību.

Tā kā vairums SIA „MOBILUX” sadarbības partneru bija ievērojuši šī vairumtirgotāja noteiktās minimālās tālākpārdošanas cenas, KP secināja, ka SIA „MOBILUX” bija izdevies uzturēt M-LUX datoriem vienotu cenu līmeni laikā no 10.05.2008. līdz 15.12.2008, tādējādi gandrīz pilnībā likvidējot cenu konkurenci starp interneta veikaliem.

Par līdzatbildīgiem par veikto konkurences tiesību pārkāpumu KP atzinusi arī interneta veikalus, kas, sadarbojoties ar SIA „MOBILUX”, nav norobežojušies un ir pieņēmuši un ievērojuši SIA „MOBILUX” noteiktās minimālās mazumtirdzniecības cenas, un tādējādi klusējot pauduši savu piekrišanu vienošanās nosacījumiem. Tā kā katrs atsevišķais veikals nav veicis aktīvas darbības un pārdoto M-LUX datoru skaits ir neliels, turklāt ne visos M-LUX datoru pārdošanas gadījumos interneta veikali SIA „MOBILUX” noteiktās minimālās tālākpārdošanas cenas ievērojuši, KP lēma, ka administratīvā akta izdošana attiecībā uz SIA „MOBILUX” sadarbības partneriem (interneta veikaliem) nav nepieciešama.

Vienlaicīgi KP uzsver – ar šo lēmumu tirgus dalībnieki (tālākpārdevēji) tiek informēti, ka, konstatējot tirgus dalībnieku iesaistīšanos vienošanās vai saskaņotās darbības, tajā skaitā minimālās vai noteiktās (fiksētās) tālākpārdošanas cenas ievērošanā un

uzturēšanā, kas nav atļauta Konkurences likumā vai saskaņā ar to izdotajos normatīvajos aktos, KP ir tiesīga lemt par tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu.

KP lēmums pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/VE02-12_1405.pdf

Preses relīze 2009-05-18

Tiesa atstāj spēkā Konkurences padomes lēmumu par Reklāmas likuma pārkāpumu AS „Parex Asset Management” darbībā

Šī gada 11.martā Administratīvā apgabaltiesa pieņēma spriedumu, ar kuru atstāja spēkā Konkurences padomes (KP) 2006.gada 17.jūlijā un 2006.gada 14.augustā pieņemtus lēmumus par AS „Parex Asset Management” izdarīto Reklāmas likuma pārkāpumu, reklamējot tās piedāvātos pensiju plānus. Tiesas spriedums stājies spēkā un vairs nav pārsūdzams.

KP atgādina, ka no 2009.gada 1.janvāra, kad stājās spēkā grozījumi Reklāmas likumā, KP netiek skatītas lietas par tādiem Reklāmas likuma pārkāpumiem, kas nevar radīt būtisku kaitējumu konkurencei⁽¹⁾. Šobrīd aizskartie tirgus dalībnieki savas intereses var aizstāvēt tiesā, iesniedzot civiltiesisku prasību, tādējādi īpaši būtiska ir izpratne par Reklāmas likuma normām un to piemērošanas praksi.

KP lēmumu atbalstošais tiesas spriedums iezīmē skaidrus pamatprincipus Reklāmas likuma uzraudzības praksē. Tiesa atzinusi, ka, reklāmas paziņojumos izmantojot vispārinātus apgalvojumus, kas skaidri nav sašaurināti (ierobežoti) līdz esošai faktiskajai situācijai, reklāma var maldināt patērētāju. Tāpat reklāma uzskatāma par maldinošu, ja tajā trūkst (ir noklusēta) tāda informācija, kas būtiski var ietekmēt un izmainīt reklāmā esošos apgalvojumus. Tiesa uzsvērusi, ka jau pašam reklāmas tekstam ir jāsaturs tāda informācija, kas pati par sevi ir patiesa un ko nevar izmainīt papildu informācijas iegūšana – Reklāmas tekstam ir jābūt patiesam neatkarīgi no tā, kādu informāciju patērētājs varētu iegūt papildus pats vai citā vietā, piemēram, aizejot pie produktu pārdevēja.

Savā lēmumā KP konstatēja, ka AS „Parex Asset Management”, reklamējot pensiju plānus, izmantojusi maldinošus salīdzinošus datus un noklusējusi patērētājiem būtisku informāciju – reklāmā ietvertais paziņojums „Parex pensiju plāni ilgtermiņā vispelnošākie! * Pieaugums kopš darbības sākuma 26%” tika atzīts par maldinošu, jo ne visi AS „Parex Asset Management” piedāvātie pensiju plāni bija vispelnošākie, turklāt reklāmā nebija norādīta patērētāju objektīvai izvēlei nepieciešamā informācija par reklamēto pensiju plānu darbības sākuma datumu, kopš kura sasniegts reklamētais pensiju plānu pieaugums 26%. Lietas ietvaros AS „Parex Asset Management” tika uzlikts par pienākumu atsaukt reklāmu, atsaukumu izplatot tādā pašā veidā un apjomā, kādā tika izplatīta maldinošā reklāma (šis tiesiskais pienākums tika izpildīts). Vienlaikus KP lēma par naudas soda Ls 3000 apmērā piemērošanu AS „Parex Asset Management” (arī naudas sodu AS „Parex Asset Management” ir nomaksājusi).

KP lēmumi pieejami šeit: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2006/R80_1707.pdf
http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2006/RE_E02_85_1408.pdf

Administratīvās apgabaltiesas spriedums pieejams šeit:

http://c4.vds.deac.lv/files/AL/2009/03_2009/11_03_2009/AL_110309_apg_AA43-0373-09_10.pdf

(1) Kaitējums konkurencei parasti ir nebūtisks, ja prettiesiska nodarījuma rezultātā tiek aizskartas tikai viena vai ne vairāk kā divu tirgus dalībnieku privātās saimnieciskās intereses konkrētajā tirgū. Izņēmums var būt oligopola konkurences situācijā tirgū, kurā darbojas vairāki lieli tirgus dalībnieki un kuram raksturīga augsta ražošanas koncentrācija.

Paziņojums 2009-05-15

Uzaicinājums sniegt pamatotu viedokli par SIA „SPV Distributor”, SIA „S.D.V.”, SIA „L.D.V.”, SIA „MONO M” un SIA „S.Alko” apvienošanās ietekmi uz konkurenci

Konkurences padome 2009.gada 27.martā saņēma ziņojumu par SIA „SPV Distributor”, SIA „S.D.V.”, SIA „L.D.V.”, SIA „MONO M” un SIA „S.Alko” apvienošanos (turpmāk – Ziņojums). Pamatojoties uz Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktu un otro daļu, 16.panta pirmo un otro daļu, Konkurences padome 2009.gada 22.aprīļa sēdē pieņēma lēmumu par papildu izpētes uzsākšanu lietā „Par SIA „SPV Distributor”, SIA „S.D.V.”, SIA „L.D.V.”, SIA „MONO M” un SIA „S.Alko” apvienošanos”.

Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju un papildus iegūto informāciju SIA „SPV Distributor” vienīgais dalībnieks ir SPI WORLDWIDE TRADE LIMITED, savukārt tā dalībnieks ir (*). SIA „SPV Distributor”, SPI WORLDWIDE TRADE LIMITED un (*) ir uzskatāmi par vienas grupas komercsabiedrībām. AS „Latvijas Balzams” ir vienas grupas komercsabiedrība ar SIA „SPV Distributor”.

SPI WORLDWIDE TRADE LIMITED ir izšķiroša ietekme šādās komercsabiedrībās:

- 1) SIA „SPV Distributor”
- 2) SIA „AV&D”

- 3) SIA „Interlat”
- 4) SIA „Bravo”
- 5) (*) Igaunijā
- 6) (*) Lietuvā

SIA „SPV Distributor” izšķiroša ietekme ir šādās komercsabiedrībās:

- 1) SIA „AV&D”
- 2) SIA „Interlat”

SIA „S.D.V.” izšķirošu ietekmi realizē (*) Igaunijā.

SIA „L.D.V.” nerealizē izšķirošu ietekmi nevienā komercsabiedrībā.

SIA „MONO M” nerealizē izšķirošu ietekmi nevienā komercsabiedrībā.

SIA „S.Alko” nerealizē izšķirošu ietekmi nevienā komercsabiedrībā.

Pamatojoties uz Ziņojumu, apvienošanās starp SIA „SPV Distributor” un komercsabiedrībām SIA „S.D.V.”, SIA „L.D.V.”, SIA „MONO M” un SIA „S.Alko” paredzēts veikt, SIA „SPV Distributor” iegūstot izšķirošu ietekmi pār SIA „S.D.V.”, SIA „L.D.V.”, SIA „MONO M” un SIA „S.Alko”.

Līdz ar to minētā apvienošanās ir uzskatāma par apvienošanās Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē. Attiecīgi SIA „SPV Distributor” un SIA „S.D.V.”, SIA „L.D.V.”, SIA „MONO M” un SIA „S.Alko” ir uzskatāmi par apvienošanās dalībniekiem.

Saskaņā ar apvienošanās dalībnieku sniegto informāciju apvienošanās dalībnieki darbojas vairāku alkoholisko dzērienu (degvīna, brendija, liķiera, vīna, dzirkstošā vīna, alkoholisko kokteiļu, u.c.) realizācijas tirgos.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar 2008.gada 29.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.800 „Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanās” 36.punktu,

**uzaicinām ieinteresētos tirgus dalībniekus sniegt pamatotu viedokli
par SIA „SPV Distributor”, SIA „S.D.V.”, SIA „L.D.V.”, SIA „MONO M” un SIA „S.Alko” apvienošanās ietekmi uz
konkurenci.**

Viedokli lūdzam iesniegt rakstiski (pasta adrese: Konkurences padome, Blaumaņa iela 5a, Rīga, LV-1011) vai elektroniskā formā uz Konkurences padomes oficiālo e-pasta adresi council@kp.gov.lv līdz 2009.gada 28.maijam.

(*) – ierobežotas pieejamības informācija

Informācija 2009-05-14

2009.gada 13.-14.maijā Čehijā, Brno, Eiropas Konkurences dienas ietvaros notiek starptautiska konference, kuras mērķis ir pieredzes un viedokļu apmaiņas veicināšana starp Eiropas konkurences institūciju speciālistiem, valsts pārvaldes, biznesa un akadēmiskās vides pārstāvjiem.

Šīs Konkurences dienas aktuālie jautājumi:

- Katra cilvēka iespēja vērsties tiesā par zaudējumu atlīdzināšanu, kas tam radušies kāda uzņēmuma veiktā Konkurences likuma pārkāpuma, piemēram, karteļa vienošanās, rezultātā. Lai patērētāji varētu gūt labumu no konkurences uzraudzības iestāžu lēmumiem, vērsties tiesā par zaudējumu atlīdzināšanu, īpaši liela loma ir patērētāju tiesību aizsardzības organizāciju darbībai, kas var aprēķināt zaudējumu apmēru, kā arī sagatavot un koordinēti prasības tiesai.
- Dominējošais stāvoklis un tā ļaunprātīga izmantošana.
- Konkurences uzraudzības iestāžu koordinēta darbība vienotajā Eiropas tirgus telpā, kurā nepastāv uzņēmējdarbības robežas, tomēr darbojas atšķirīgas konkurences tiesību normas. Tā, piemēram, grūtības var radīt atšķirīgas sodu sistēmas par iesaistīšanos karteļos (tā var būt administratīvā vai kriminālatbildība) un šo atšķirību ietekme uz iecietības programmu* piemērošanu.

Konferences ietvaros tiks diskutēts arī par piecos gados kopš Eiropas konkurences tīkla (ECN) izveides paveikto, kā arī konkurenci un globālo finanšu krīzi.

Eiropas Konkurences dienas mērķis ir informēt Eiropas pilsoņus par ieguvumiem, ko sniedz īstenotā konkurences politika. Konkurences diena tiek rīkota divas reizes gadā kopš 2000.gada un to rīko prezidējošā Eiropas Savienības valsts. Šogad, Čehijas prezidentūras laikā, Konkurences dienas pasākumus organizē Čehijas konkurences uzraudzības iestāde. Latvijas Konkurences padomi Čehijā pārstāvēs padomes loceklis Dzintars Striks.

** Iecietības programmas dod iespēju aizliegtās darbībās saistībā ar vienošanās aizliegumu iesaistītiem tirgus dalībniekiem pirmajiem iesniegt pierādījumus konkurences aizsardzības institūcijā un tikt pilnībā vai daļēji atbrīvotiem no naudas soda.*

Konkurences padome ir apkopojusi secinājumus par 2008.gadā veikto sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas (OCTA) tirgus uzraudzību, kuras ietvaros tika izvērtēta konkurences situācija OCTA apdrošināšanas tirgū, kā arī noteikti iespējamie konkurences traucējumi.

Saskaņā ar tirgus uzraudzības ietvaros iegūto informāciju OCTA apdrošināšanas tirgus tiek raksturots kā oligopols, mēreni koncentrēts tirgus ar vidēji augstu konkurences intensitāti. Laika periodā no 2006. gada līdz 2008. gada 1. ceturksnim vērojamā tendence samazināties lielāko tirgus dalībnieku kopējai tirgus daļai varētu nozīmēt, ka atsevišķi mazākie tirgus dalībnieki šajā tirgū kļūst konkurētspējīgāki. Ņemot vērā tirgus struktūru, kā arī peļņas neesamību, tika secināts, ka OCTA apdrošināšanas tirgus nav pievilcīgs jauniem tirgus dalībniekiem. Konstatētās barjeras – administratīvie ierobežojumi un nepieciešamība ieguldīt lielus finanšu līdzekļus.

Ar ziņojumu par sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas tirgus uzraudzību iespējams iepazīties [šeit](#).

Konkurences padome ir apkopojusi secinājumus par 2008.gadā veikto sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas (KASKO) tirgus uzraudzību, kuras ietvaros tika izvērtēta konkurences situācija KASKO apdrošināšanas tirgū.

Galvenie secinājumi, kas iegūti šīs tirgus uzraudzības ietvaros: apdrošināšanas nozare ir atvērta tirgus dalībniekiem no citām Eiropas Savienības valstīm un KASKO apdrošināšanas tirgū pastāv intensīva konkurence starp tirgus dalībniekiem. Tāpat tika secināts, ka pieprasījumam pēc KASKO apdrošināšanas ir tendence palielināties un šajā apdrošināšanas veidā apdrošināšanas sabiedrības strādā ar peļņu.

Ar ziņojumu par sauszemes transportlīdzekļu apdrošināšanas tirgus uzraudzību iespējams iepazīties [šeit](#).

Konkurences padome soda Rīgas brīvdostas pārvaldi par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu

24.martā Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu par naudas soda 45 000 latu apmērā un tiesisko pienākumu piemērošanu Rīgas brīvdostas pārvaldei par ļaunprātīga dominējošā stāvokļa izmantošanu, kas izpaudusies kā konkurences kavēšana velkoņu pakalpojumu tirgū Rīgas brīvdostā.

Pēc savu velkoņu iegādes un līdz ar to ekonomiskās darbības uzsākšanas velkoņu pakalpojumu tirgū Rīgas brīvdostā, Rīgas brīvdostas pārvalde ļaunprātīgi izmantojusi savu dominējošo stāvokli pret otru šī tirgus dalībnieku – velkoņu pakalpojumu sniedzēju SIA „PKL flote”. Pārkāpums izpaudies kā esoša darījuma grozīšana bez objektīvi attaisnojoša iemesla, kā rezultātā tiek deformēta un ietekmēta konkurence velkoņa pakalpojuma tirgū. Tādā veidā, uzsākot darboties velkoņa pakalpojuma tirgū, Rīgas brīvdostas pārvalde radīja sev nepamatotas priekšrocības attiecībā pret otru velkoņa pakalpojumu sniedzēju.

Lai nodrošinātu konstatēto pārkāpumu izbeigšanu un konkurencei nelabvēlīgo seku novēršanu, kā arī lai novērstu pārkāpumu turpmāku atkārtošanos, KP lēmuma ietvaros Rīgas brīvdostas pārvaldei tika noteikti tiesiskie pienākumi.

Līdztekus pienākumiem, kas novērš konkrētos pārkāpumus attiecībā pret SIA „PKL flote” (Rīgas brīvdostas pārvaldei nekavējoties jāatļauj SIA „PKL flote” velkoņiem MARSS-1 un CASTOR uzsākt sniegt velkoņa pakalpojumus Rīgas brīvdostā), KP noteikusi, ka turpmāk, veidojot prasības, kādā velkoņi uzsāk sniegt pakalpojumus Rīgas brīvdostā, aizliegts izvirzīt papildus nosacījumus, kas pēc būtības nav saistīti ar konkrētā velkoņa darbības uzsākšanu Rīgas brīvdostā.

Prasībām, kas tiek piemērotas velkoņa pakalpojuma sniedzējiem, ir jābūt iepriekš zināmām un skaidri saprotamām, objektīvi pamatotām un vienlīdzīgām, nepieļaujot atsevišķu velkoņa pakalpojumu sniedzēju diskriminēšanu.

Rīgas brīvdostas pārvaldei jāpārtrauc piemērot prasību Kuģu satiksmes centra dienestam veikt centralizētu informācijas pieteikumu saņemšanu no kuģu aģentiem vai īpašniekiem velkoņu pakalpojumu sniegšanai un jānosaka velkoņa pakalpojumu sniegšanas kārtību.

Tāpat Rīgas brīvdostas pārvaldei jāpārtrauc jebkādā veidā regulēt velkoņu pakalpojumu sniedzēju un to klientu attiecības.

KP arī uzdevusi viena mēneša laikā no tās lēmuma spēkā stāšanās dienas Rīgas brīvdostas pārvaldei nodot citai juridiskai personai velkoņa pakalpojumu sniegšanu.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/DE02-008_2403.pdf

Konkurences padome atļauj Lietuvas AS „Sanitex” un SIA „B & S Baltics” apvienošanās

12. martā Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu atļaut ikdienas patēriņa preču vairumtirdzniecības uzņēmumu SIA „B & S Baltics” un Lietuvas AS „Sanitex” apvienošanās, kas paredzēta, AS „Sanitex” iegūstot izšķirošu ietekmi pār SIA „B & S Baltics”.

KP secinājusi, ka apvienošanās rezultātā tās dalībniekiem neradīsies un nenostiprināsies dominējošais stāvoklis, kā arī netiks būtiski samazināta konkurence ikdienas patēriņa preču vairumtirdzniecības tirgū Latvijas teritorijā.

Lēmumā KP norāda, ka apvienošanās darījums radīs iespēju apvienošanās dalībniekiem paaugstināt savu konkurētspēju un paplašināt darbību, kā arī paplašināt ikdienas patēriņa preču klāstu. Vienlaikus tiek secināts, ka pārtikas un nepārtikas preču vairumtirdzniecību Latvijā veic salīdzinoši liels komercsabiedrību skaits, tādējādi pastāv plašas aizvietojamības iespējas un nepastāv tirgus koncentrācijas draudi.

Apvienošanās dalībnieku pamatdarbības veidi (pārtikas un nepārtikas preču vairumtirdzniecība) ietver plašu pārtikas un nepārtikas preču sortimentu vienību pārdošanu.

Lietuvas AS „Sanitex” komercdarbību Latvijā veic caur Latvijas meitas uzņēmumu SIA „Sanitex distribution & Logistics”, kurā Lietuvas AS „Sanitex” pieder 100% kapitāldaļu. Kopumā Lietuvas AS „Sanitex” izšķiroša ietekme ir vēl 12 komercsabiedrībās Lietuvas Republikā. Otram apvienošanās dalībniekam – SIA „B & S Baltics” – savukārt izšķiroša ietekme ir SIA „Karsten Latvian” (ir vēl 3 filiāles Latvijas Republikā), SIA „Karsten Horeca”, SIA „Karsten International” un SIA „Starptautiskais Baltijas Dekors”.

Tā kā 2009. gada janvārī SIA „B & S Baltics” nosaukums mainīts uz SIA „Karsten – Sanitex Latvia”, kā arī veiktas izmaiņas komercsabiedrības amatpersonu sastāvā, KP norāda, ka Lietuvas AS „Sanitex” un SIA „B & S Baltics” apvienošanās uzskatāma par notikušu.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/A005_1203.pdf

Informācija 2009-03-18

Konkurences padome ir apkopojusi secinājumus par 2008.gadā veikto **maizes tirgus uzraudzību**, kuras ietvaros tika analizēta situācija maizes ražošanas uzņēmumos un mazumtirdzniecībā, aplūkojot arī miltu ražošanu un gala produkta patērētāju, kurš maizes produktus iegādājas kādā no mazumtirdzniecības uzņēmumiem. Informācija apkopota par laika periodu no 2006.gada janvāra līdz 2007.gada decembrim.

Minētā uzraudzība tika uzsākta līdztekus piena un biezpiena ražošanas, piegādes un realizācijas tirgus uzraudzībai, un tās mērķis bija izvērtēt konkurences situāciju maizes tirgū un analizēt maizes cenu veidošanās mehānismu, izvērtējot tirgus dalībnieku spēku samēru konkrētajā tirgū.

Lai arī uzraudzības laikā netika konstatēti Konkurences likuma pārkāpumi nedz maizes ražošanas, nedz mazumtirdzniecības komercsabiedrību darbībās, uzraudzības laikā gūtā informācija apstiprinājusi nepieciešamību pēc dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas mazumtirdzniecībā jēdziena ietveršanas Konkurences likumā. Grozījumi likumā attiecībā uz dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu mazumtirdzniecībā stājušies spēkā ar 2008.gada 1.oktobri. Lai pārbaudītu, vai mazumtirdzniecības komercsabiedrības ir ievērojušas likuma grozījumu nosacījumus, 2009. gada sākumā Konkurences padome atkārtoti uzsāka ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības lielveikalu vidē tirgus uzraudzību.

Galvenie maizes tirgus uzraudzības rezultātā iegūtie secinājumi:

Uzraudzības ietvaros aplūkojot maizes cenas veidošanas principus, Konkurences padome konstatēja, ka maizes pašizmaksas lielāko daļu veido izejvielu, kā arī darba, iepakojuma un enerģijas izmaksas. Dažādu maizes ražotāju produkcijas pašizmaksas atšķirības skaidrojamas ar atšķirīgām darba samaksas izmaksām.

Tāpat Konkurences padome secināja, ka laika periodā no 2006.gada līdz 2007.gadam maizes cenu pieaugums nav bijis proporcionāls miltu cenu pieaugumam – maizes mazumtirdzniecības cena augusi straujāk. Tika secināts, ka mazumtirgotāju uzcenojums ir ievērojami lielāks, nekā maizes ražotāju uzcenojums. Pētīto mazumtirdzniecības tīklu vidējais uzcenojums, pārdodot maizes uzraudzības ietvaros pētītās rupjmaizes, 2006.gadā bija no 5% līdz 47%, 2007.gadā no 19% līdz 51%, savukārt baltmaizes uzcenojums 2006.gadā bija no 18% līdz 37%, bet 2007.gadā no 16% līdz 35% no maizes gala cenas veikalu plauktos.

Tirgū raksturīga maizes ražotāju atkarība no lielo mazumtirdzniecības tīklu iepirkuma varas – mazumtirdzniecības tīkliem atsevišķi maizes ražotāji realizē līdz pat 70% no konkrētās produkcijas, nereti par cenu, kas ir tuvu pašizmaksai vai pat zem tās. Līdzīgi kā piena tirgū, arī maizes tirgū ražotāji, piemērojot augstāku cenu mazākiem mazumtirgotājiem, kompensē neiegūto peļņu vai iespējamus zaudējumus, kas radušies, pārdodot attiecīgos produktus par zemāku cenu lielajiem mazumtirdzniecības tīkliem.

Maizes ražotāju krājumu aprites termiņš ir īss, bet termiņš, kādā mazumtirdzniecības komercsabiedrības norēķinās ar maizes ražotājiem, ir ievērojami lielāks, tādējādi Konkurences padome secināja, ka netiešā veidā, līdzīgi kā piena pārstrādātāji, arī maizes ražotāju komercsabiedrības ir darbojušās kā „bezprocentu kreditori” mazumtirgotājiem, tādējādi ļaujot tiem lietot šos finanšu līdzekļus savai attīstībai. Savukārt pašu maizes ražotāju izaugsmi šo finanšu līdzekļu trūkums ir kavējis.

Maizes tirgus uzraudzības publiskojamā versija pieejama [šeit](#).

Preses relīze 2009-02-20

Izstrādāti priekšlikumi konkurences situācijas uzlabošanai autoceļu būvdarbu un inženiertehnisko būvdarbu tirgū

2008.gada beigās pabeigti trīs pēc Konkurences padomes pasūtījuma veikti pētījumi par konkurences situāciju autoceļu būvdarbu un inženiertehnisko būvdarbu tirgū valsts un pašvaldību iepirkumos. Pētījumu ietvaros veikta situācijas analīze, kā arī izstrādāti priekšlikumi tās uzlabošanai.

Pētījumu ietvaros konstatēts, ka minētajās nozarēs raksturīgas augstas ienākšanas barjeras jaunajiem tirgus dalībniekiem – lai uzsāktu komercdarbību, nepieciešami lieli ieguldījumi un dārga, specifiska tehnika, ko praktiski nevar izmantot citiem mērķiem, kā arī iepriekšēja pieredze līdzīgu darbu veikšanā, ko nepieciešams apliecināt, piedaloties iepirkuma procedūrā. Tāpat būtisks ierobežojošais faktors ir kvalificētu darbinieku trūkums.

Pētījumos secināts, ka autoceļu un inženiertehnisko būvdarbu jomā pasūtītājam ir salīdzinoši liela vara, jo izpildītājus ir viegli mainīt, tomēr, lai saglabātos konkurence un līdz ar to arī izpildītāju motivācija piedāvāt zemākas cenas, arī pasūtītājs, kas vairumā gadījumu ir publiskais sektors, ir ieinteresēts tirgus dalībnieku konkurētspējā.

Tā kā minētajās jomās – autoceļu būvdarbu un inženiertehnisko būvdarbu jomā – būtisku daļu no kopējā nozares apjoma veido publiskā sektora pasūtījumi, liela daļa izstrādāto priekšlikumu attiecas tieši uz iepirkuma procedūru uzlabošanu. Lai arī secināts, ka kopumā administratīvie ierobežojumi piedalīties iepirkumos ir samazinājušies, joprojām pastāv iespējas šķēršļus mazināt, nepasliktinot iepirkumu procesa efektivitāti. Tādi uzlabojumi varētu būt iepirkuma dokumentācijas atvērta pieejamība elektroniski par minimālu samaksu vai vispār bez tās, kvalifikācijas dokumentu prasību standartizācija līdzīga profila projektiem, pretendentu reģistra izveide.

Lai padarītu iepirkuma organizēšanu maksimāli izdevīgu pasūtītājam, būtu vēlams izstrādāt vienotus darbu tāmēšanas standartus, izveidot elektronisku iepirkumu sistēmu un panākt piedāvājumu iesniegšanu elektroniskā formā, kā arī ieviest mehānismus, kas radītu iespējas pasūtītājam kontrolēt būvdarbu faktiskās izmaksas, lai tās būtu atbilstošas reālajām tirgus cenām.

Lai veidotu valsts politiku, kas veicina konkurenci minētajās jomās, pētījuma autori iesaka veicināt pasūtītāju veidošanos arī privātajā sektorā (piemēram, nododot atsevišķus infrastruktūras posmus privāto apsaimniekošanā un tādā veidā radot jaunus, efektivitātē ieinteresētus potenciālos pasūtītājus), pilnveidot iepirkuma uzvarētāja izvēles kritērijus, par pamatu ņemot infrastruktūras objekta prognozētās dzīvescikla izmaksas, ne tikai būvniecību (izteiktais uzvars uz cenu kā vienīgo uzvarētāja izvēles kritēriju neveicina darbu kvalitāti un ilgtermiņā var paaugstināt pasūtītāja izmaksas). Tāpat būtu nepieciešams uzlabot pasūtītāju kompetenci darbu līgumu gatavošanā, kā arī veicināt būvniecības politikas prognozējamību un ticamu investīciju plānošanu vismaz vidējā termiņā, tādējādi ļaujot arī uzņēmējiem plānot savas investīcijas darba produktivitāti uzlabojošās tehnoloģijās.

Pētījumi „Konkurences situācijas izpēte par autoceļu būvdarbiem, kas pilnībā finansēti no valsts un pašvaldību budžetiem”, „Konkurences situācijas izpēte par autoceļu būvdarbiem, kuru īstenošanā piesaistīti Eiropas Struktūrfondu līdzekļi” un „Konkurences situācijas izpēte par inženiertehniskajiem būvdarbiem (valsts un pašvaldību iepirkumu ietvaros)” veikti par laika periodu no 2004. līdz 2007.gadam.

Izstrādātie priekšlikumi iesniegti Ekonomikas ministrijai.

Informācija 2009-02-18

18. februārī Junior Achievement rīkotās Ēnu dienas ietvaros Konkurences padomē viesojās divas ēnas.

Kitija Lāce, Rīgas Kultūru vidusskolas 12.klases skolniece - preses sekretāres ēna - dienas gaitā iepazinās ar komunikācijas speciālista darba specifiku valsts pārvaldes iestādē.

Ieva Sietniece, Tukuma 2.vidusskolas 11.d klases skolniece - jurista ēna - uzzināja, ko nozīmē būt juristam un konkurences tiesību speciālistam.

KP vienojas ar SIA „Preses Serviss” par SIA „Preses Serviss” darbības konstatēto Konkurences likuma pārkāpumu novēršanu

4. februārī, pēc SIA „Preses Serviss” rakstveida apņemšanās pildīt tiesiskos pienākumus, kas novērš nelikumīgo darbību negatīvo ietekmi uz konkurenci, Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu izbeigt lietas izpēti par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpumu SIA „Preses Serviss” darbības.

Konkursa kārtībā SIA „Preses Serviss” ir piešķirtas Rīgas sabiedriskā transporta vienreizējo braukšanas biļešu tirdzniecības tiesības – SIA „Preses Serviss” veic gan šo biļešu vairumtirdzniecību, gan mazumtirdzniecību. Biļešu vairumtirdzniecības tirgū Rīgas pilsētas teritorijā SIA „Preses Serviss” atrodas dominējošā stāvoklī – tas izriet no Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas Satiksme” un SIA „Preses Serviss” noslēgtā līguma noteikumiem.

SIA „Preses Serviss” darbības konstatētais pārkāpums izpaužas kā diskriminējošu un netaisnīgu atlaižu piemērošana mazumtirgotājiem (atlaides dažādiem mazumtirgotājiem svārstījušās no 3% līdz 6%, tomēr tās nav bijušas proporcionālas pasūtīto biļešu daudzumam – nereti lielāka atlaide piemērota mazumtirgotājam, kura biļešu apgrozījums bijis mazāks), tāpat mazumtirgotājiem piemēroti dažādi apmaksas termiņi (no tūlītējas apmaksas līdz pat 45 dienām).

KP arī konstatējusi, ka SIA „Preses Serviss” piešķirtās atlaides nav proporcionālas atlaidēm, ko pašai SIA „Preses Serviss” piešķirusi SIA „Rīgas Satiksme” – pēc atlaides palielinājuma no SIA „Rīgas Satiksme”, kas saņemts, pamatojoties uz mazumtirgotāju izdevumu pieaugumu, SIA „Preses Serviss” nav palielinājusi atlaides, ko tā piemēro mazumtirgotājiem.

Tādējādi KP secinājusi, ka SIA „Preses Serviss” piemērojusi nevienādus noteikumus ekvivalentos darījumos un uzspiedusi netaisnīgus tirdzniecības noteikumus tirgus dalībniekiem, kas darbojas biļešu mazumtirdzniecības tirgū.

Šī gada 21. janvārī KP saņēma SIA „Preses Serviss” rakstveida apņemšanos, kurā tā apņemas pildīt tiesiskos pienākumus, lai novērstu biļešu mazumtirgotājiem neproporcionālu atlaižu un samaksas termiņu piemērošanu, tādā veidā novēršot un turpmāk nepieļaujot konkurences kavēšanu, ierobežošanu vai deformēšanu biļešu mazumtirdzniecības tirgū Rīgā. Minētā dokumenta ietvaros SIA „Preses Serviss” apņemas mainīt samaksas termiņu piemērošanas nosacījumus, priekšapmaksas piemērošanas nosacījumus, kā arī atlaižu procentus, turpmāk par pamatu ņemot mēnesī pasūtīto biļešu skaitu.

Pēc SIA „Preses Serviss” rakstveida apņemšanās saņemšanas, izvērtējot lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, KP uzskatīja par lietderīgu izbeigt lietas izpēti.

KP lēmuma un SIA „Preses Serviss” rakstveida apņemšanās teksts pieejams KP mājas lapā:

http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/D004_0402.pdf

http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/D004_0402p.pdf

Konkurences padome atļauj AS „Sentor Farm aptiekas” un AS „Recipe Plus” apvienošanās, nosakot saistošos noteikumus

23. janvārī Konkurences padome (KP) pieņēma lēmumu atļaut zāļu mazumtirgotāja AS „Sentor Farm aptiekas” un zāļu lieltirgotavas AS „Recipe Plus” apvienošanās. Vienlaikus KP noteikusi saistošos noteikumus, kas novērš šādas apvienošanās iespējamo negatīvo ietekmi uz konkurenci.

Pēc plānotās apvienošanās AS „Recipe Plus” un AS „Sentor Farm aptiekas” balsstiesīgās akcijas piederēs AS „Repharm”, kas attiecīgi būs AS „Sentor Farm aptiekas” un AS „Recipe Plus” īpašnieku kopuzņēmums.

AS „Sentor Farm aptiekas” ilggadējs un uz šo brīdi nozīmīgākais sadarbības partneris ir zāļu lieltirgotava AS „Recipe Plus”, kas AS „Sentor Farm aptiekas” nodrošina lielāko daļu nepieciešamo medikamentu u.c. preču piegādes, pārējiem piegādātājiem atstājot nenozīmīgu daļu. Turklāt AS „Sentor Farm aptiekas” ir AS „Recipe Plus” organizētās mārketinga programmas „Aptieku Alianse” dalībnieks. Mārketinga programmās iesaistītās aptiekas saglabā neatkarību, tomēr tām ir iespēja iegūt būtiskas atlaides un piedalīties sadarbības partneru organizētās mārketinga akcijās, tādējādi aptiekās piedāvātais zāļu sortiments zināmā mērā ir saistīts ar lieltirgotavas piedāvājumu.

Izvērtējot apvienošanās, KP secināja, ka apvienotajam tirgus dalībniekam ir būtiska tirgus vara Rīgā, Dobelē, Jēkabpilī un Talsos.

Lai novērstu ietekmi uz konkurenci, ko varētu radīt šo tirgus dalībnieku apvienošanās, KP noteikusi saistošos noteikumus apvienošanās dalībniekiem. KP noteikusi, ka AS „Repharm” un „Recipe Plus” nedrīkst aizliegt AS „Sentor Farm aptiekas” un citām mārketinga programmā „Aptieku Alianse” iesaistītajām aptiekām piedalīties citās mārketinga programmās un pirkt zāles no jebkura cita zāļu ražotāja vai vairumtirgotāja. Tāpat noteikts, ka vairumtirgotāja AS „Recipe Plus” cenu un atlaižu politikai jābūt nediskriminējošai un balstītai uz piegādāto zāļu apjomu attiecībā pret jebkuru klientu – atlaides lielums nevar būt atkarīgs no tā, vai konkrētā aptieka pieder AS „Sentor Farm aptiekas” un vai šī aptieka ietilpst AS „Recipe Plus” mārketinga programmā. Līdz pat 2012.gadam bez KP atļaujas šīs apvienošanās dalībniekiem teritorijās, kurās SIA „Sentor Farm aptiekas” ir būtiska tirgus vara

(Rīgā, Dobelē, Talsos un Jēkabpilī), ir aizliegts apvienoties ar citiem aptieku īpašniekiem. Ja līdz 2010.gadam AS „Sentor Farm aptiekas” apvienojas ar aptiekas īpašnieku kādā citā teritorijā, gadu pēc šīs apvienošanās AS „Sentor Farm aptiekas” pievienotajā aptiekā jā saglabā līdz tam pieejamo zāļu sortimentu vai jānodrošina iepriekšējam zāļu sortimentam farmakoloģiski ekvivalentas zāles tai pašā cenu līmenī. Tāpat apvienošanās dalībniekiem uzdots līdz 2012.gadam regulāri informēt KP par to mārketinga programmās iesaistītajām aptiekām.

AS „Sentor Farm aptiekas” darbības veidi ir farmaceitisko, medicīnisko preču, kosmētikas un tualetes piederumu mazumtirdzniecība, kā arī aptiekas, kurās gatavo un izsniedz zāles. Šobrīd AS „Sentor Farm aptiekas” ir viens no lielākajiem zāļu mazumtirgotājiem Latvijā, vērtējot pēc tirgus daļām.

Otra apvienošanās dalībnieka – AS „Recipe Plus” – darbības veidi ir farmaceitisko izstrādājumu vairumtirdzniecība un farmaceitisko izstrādājumu, medicīnisko un ortopēdisko preču vairumtirdzniecība. AS „Recipe Plus” daļa pēc pārdošanas apjoma vispārējā tipa aptiekām ir apmēram 40%.

Lēmuma teksts pieejams KP mājas lapā: http://www.kp.gov.lv/uploaded_files/2009/A003_2301.pdf

Preses relīze 2009-02-05

Uzaicinājums sniegt pamatotu viedokli par Lietuvas AS “Sanitex” un SIA “B & S Baltics” apvienošanās ietekmi uz konkurenci

Konkurences padome 2008.gada 18.decembrī saņēma ziņojumu par Lietuvas AS “Sanitex” un SIA “B & S Baltics” apvienošanos (turpmāk – Ziņojums). Pamatojoties uz Konkurences likuma 16.panta pirmo daļu, 2009.gada 15.janvāra sēdē Konkurences padome pieņēma lēmumu par papildu izpēti uzsākšanu lietā „Par Lietuvas AS „Sanitex” un SIA „B & S Baltics” apvienošanos”.

Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju un papildus iegūto informāciju Lietuvas AS „Sanitex” komercdarbību Latvijā veic caur Latvijas meitas uzņēmumu SIA „Sanitex distribution & Logistics”, kurā Lietuvas AS „Sanitex” pieder 100% kapitāldaļu.

Lietuvas AS „Sanitex” ir izšķiroša ietekme šādās komercsabiedrībās:

- 1) SIA „Sanitex distribution & Logistics”
- 2) UAB Agro Neveronys
- 3) UAB Euronovus

SIA „B & S Baltics” ir izšķiroša ietekme šādās komercsabiedrībās:

- 1) SIA „Karsten Latvian” (ir vēl 3 filiāles Latvijas Republikā)
- 2) SIA „Karsten Horeca”
- 3) SIA „Karsten International”
- 4) SIA „Starptautiskais Baltijas Dekors”

Pamatojoties uz Ziņojumu, apvienošanos paredzēts veikt, Lietuvas AS „Sanitex” iegūstot izšķirošu ietekmi SIA „B & S Baltics”, līdz ar to minētā apvienošanās ir uzskatāma par apvienošanos Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē. Attiecīgi Lietuvas AS „Sanitex” un SIA „B & S Baltics” ir uzskatāmi par apvienošanās dalībniekiem.

Saskaņā ar apvienošanās dalībnieku sniegto informāciju apvienošanās dalībnieki darbojas vairākos pārtikas (tēja, cukurs, eļļa u.c.) un nepārtikas (saimniecības preces, kosmētika, higiēnas preces u.c.) preču vairumtirdzniecības tirgos.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar 2008.gada 29.septembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.800 „Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanos” 36.punktu,

ieinteresētajiem tirgus dalībniekiem lūdzam sniegt pamatotu viedokli par Lietuvas AS “Sanitex” un SIA “B & S Baltics” apvienošanās ietekmi uz konkurenci.

Viedokli lūdzam iesniegt rakstiski (pasta adrese: Konkurences padome, Blaumaņa iela 5a, Rīga, LV-1011) vai elektroniskā formā uz Konkurences padomes oficiālo e-pasta adresi 14 dienu laikā no uzaicinājuma publicēšanas dienas - līdz 2009.gada 19.februārim.

Informācija 2009-02-02

Konkurences padome ir apkopojusi secinājumus par 2008.gadā veikto piena tirgus uzraudzību, kuras ietvaros tika analizēta situācija piena un biezpiena ražošanas, piegādes un realizācijas tirgū laika periodā no 2006.gada janvāra līdz 2007.gada decembrim.

Minētā uzraudzība tika uzsākta, lai izvērtētu konkurences situāciju piena tirgū – secīgi analizētu piena un biezpiena cenu veidošanās mehānismu, izvērtējot tirgus dalībnieku spēku samēru konkrētajā tirgū. Šī uzraudzība bija kā turpinājums Konkurences padomes veiktajai uzraudzībai piena tirgū 2006.gadā.

Lai arī uzraudzības laikā netika konstatēti Konkurences likuma pārkāpumi nedz piena pārstrādes, nedz mazumtirdzniecības komercsabiedrību darbībās, uzraudzības laikā gūtā informācija apstiprinājusi nepieciešamību pēc dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas mazumtirdzniecībā jēdziena ietveršanas Konkurences likumā. Grozījumi likumā attiecībā uz dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu mazumtirdzniecībā stājušies spēkā ar 2008.gada 1.oktobri. Lai pārbaudītu, vai mazumtirdzniecības komercsabiedrības ir ievērojušas likuma grozījumu nosacījumus, šobrīd Konkurences padome ir atkārtoti uzsākusi ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības lielveikalu vidē tirgus uzraudzību.

Galvenie piena un biezpiena ražošanas, piegādes un realizācijas tirgus uzraudzības rezultātā iegūtie secinājumi:

- Laika periodā no 2006.gada janvāra līdz 2007.gada decembrim visstraujāk vidējā piena cena augusi 2007.gada augustā. Šis pieaugums varētu tikt skaidrots ar izmaksu pieaugumu piena pārstrādes komercsabiedrībām. 2007.gada vasarā piena kā izejvielas cena paaugstinājies visā Eiropā, kam par pamatu bija piena kā izejvielas trūkums tirgū, kā arī energokrīze, tādējādi ietekmējot cenas arī Latvijā.
- Tā kā piena pārstrādes komercsabiedrībās piena aprites ilgums dienās pienam ir vidēji viena līdz divas dienas un biezpienam – divas dienas, bet par piegādāto produkciju mazumtirdzniecības komercsabiedrība norēķinās vidēji 7 līdz 30 dienu laikā (kā tas redzams sadarbības līgumos starp piena pārstrādes komercsabiedrībām un mazumtirdzniecības komercsabiedrībām), Konkurences padome secināja, ka netiešā veidā piena pārstrādātāju komercsabiedrības ir darbojušās kā „bezprocentu kreditori” mazumtirgotājiem, tādējādi ļaujot tiem lietot šos finanšu līdzekļus savai attīstībai. Savukārt pašu piena komercsabiedrību izaugsmi šo finanšu līdzekļu trūkums ir kavējis.
- Atsevišķiem mazumtirdzniecības tīkliem piena pārstrādes komercsabiedrības savu produkciju (pienu un biezpienu) piegādājušas par cenu, kas ir zemāka par pašizmaksu. Zemās cenas veidojušās, līdz ar lielāku pārdošanas apjomu mazumtirdzniecības tīklam piemērojot arī lielākas apgrozījuma atlaides. Lai kompensētu peļņas nepietiekamību, kas rodas, pienu un biezpienu lētāk pārdodot lielākiem mazumtirgotājiem, pārstrādes komercsabiedrības, savukārt, attiecīgi paaugstinājušas cenu mazākiem sadarbības partneriem („ūdensgultas efekts”). Tāpat piena pārstrādes komercsabiedrības nerentablu produktu realizāciju kompensējušas ar rentablās produkcijas ienākumiem.
- Konkurences padome norāda, ka vairumā gadījumu mazumtirgotājs ir spējis ietekmēt piena pārstrādes komercsabiedrības piegādes cenas tāpēc, ka konkrētais mazumtirgotājs realizē lielāko vai vismaz ievērojamu daļu no piena pārstrādes komercsabiedrības ražotās produkcijas, tādējādi gan piena pārstrādātāja peļņa, gan, iespējams, arī pastāvēšana tirgū ir atkarīga no šī mazumtirgotāja.
- Piena kā izejvielas cena veido būtisku īpatsvaru gan pārstrādes komercsabiedrību produkcijas cenā (~ 60%), gan mazumtirdzniecības komercsabiedrību realizācijas cenā (>40%). Mazumtirdzniecības komercsabiedrību realizācijas cenu izmaiņas pārsvarā ir bijušas proporcionālas izejvielas un pārstrādes cenas izmaiņām, tomēr atsevišķos gadījumos, kad izejvielas cena ir palikusi nemainīga, realizācijas cena palielinājusies, vai arī, kad izejvielas cena nedaudz samazinājusies, realizācijas cena saglabājusi iepriekšējo līmeni. Salīdzinot kopumā izejvielu cenas pieaugumu aplūkotajā laika periodā (2006.gadā un 2007.gadā) ar mazumtirdzniecības komercsabiedrību realizācijas cenas pieaugumu, konstatēts, ka realizācijas cenas ir pieaugušas vairāk nekā piena iepirkuma cenas. Tajā pašā laikā Konkurences padome arī secinājusi, ka uzcenojumu katra mazumtirdzniecības komercsabiedrība veido individuāli un vienota stratēģija starp tām nepastāv.

[Konkurences padomes publiskais ziņojums par piena un biezpiena ražošanas, piegādes un realizācijas tirgu](#)

Preses relīze 2009-01-20

Konkurences padomes darbība 2008.gadā

Pagājušā gada laikā Konkurences padome (KP) izskatījusi un pieņēmusi lēmumus 110 lietās par Konkurences likuma un Reklāmas likuma iespējamajiem pārkāpumiem. 26 no izskatītajām lietām konstatēti pārkāpumi, par kuriem kopumā 41 uzņēmumam piemēroti naudas sodi 573 118,66 latu apmērā.

„Lai arī mūsu mērķis nav sodu piemērošana, tomēr esam gandarīti, ka iepriekšējā gadā izdevies atklāt un novērst būtiskus Konkurences likuma pārkāpumus – tas ir veids, kā mēs varam uzlabot konkurences vidi valstī un, kas vissvarīgāk, panākt gala patērētājiem un sabiedrībai kopumā izdevīgu situāciju” norāda KP priekšsēdētāja v.i. Raimonds Jonītis.

2008.gadā par galvenajām prioritātēm konkurences aizsardzības jomā KP bija noteikusi smagāko konkurences pārkāpumu – karteļvienošanas un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas – atklāšanu un novēršanu. Šajā jomā pērn izskatītas kopumā 36 lietas un 12 no tām tika konstatēts pārkāpums, tādējādi kopumā sodīti 29 uzņēmumi un tiem piespriests naudas sods 507 588,66 latu apmērā. Salīdzinot ar 2007.gadu, pērn šajā jomā izskatīts par 11 lietām vairāk un arī konstatēto pārkāpumu skaits ir bijis par 5 lielāks.

Tāpat 2008.gadā KP uzraudzījusi 57 uzņēmumu apvienošanās gadījumus, no kuriem divos apvienošanās tika aizliegta, jo būtu varējuši nodarīt būtisku kaitējumu konkurencei, bet piecos gadījumos konstatēts pārkāpums un piemērots naudas sods uzņēmumiem, kas par plānoto apvienošanās darījumu nebija iesnieguši ziņojumu KP, kā to paredz Konkurences likums. Divos

gadījumos KP uzņēmumiem atļāvisi apvienoties, nosakot saistošus noteikumus, kas novērš apvienošanās iespējamo negatīvo ietekmi uz konkurenci. Salīdzinot ar 2007.gadu, pagājušogad izskatāmo apvienošanās lietu skaits sarucis gandrīz par ceturto daļu – šāda dinamika varētu būt skaidrojama ar 2008.gadā vērojamo ekonomisko lejupslīdi.

2008.gads bija pēdējais, kad KP skatīja lietas par negodīgu konkurenci – tā laikā tika skatītas 7 lietas un vienā no tām tika pieņemts lēmums par pārkāpuma konstatēšanu. Attiecīgi 2007.gadā tika skatītas 18 lietas par iespējami negodīgu konkurenci, bet nevienā no tām pārkāpumi netika konstatēti. Arī par Reklāmas likuma pārkāpumiem, kas no 2009. gada pirmā janvāra tiks vērtēti KP tikai gadījumos, kad pārkāpums var radīt būtisku kaitējumu konkurencei kopumā, 2008.gadā tika skatīts mazāk lietu nekā 2007.gadā – 10 lietas, no kurām pārkāpums tika konstatēts astoņās.

Saskaņā ar Administratīvā pārkāpuma kodeksu 2008.gadā ir pieņemts 1 lēmums par naudas soda 1000 latu apmērā uzlikšanu uzņēmumam, kas KP sniedzis nepatiesu informāciju, tādējādi kavējot lietas patieso apstākļu noskaidrošanu.

Informācija 2009-01-16

Seminārs Rīgas Juridiskajā augstskolā “Jaunākā attīstība ES tiesībās: Likumdošana un EK Tiesas prakse konkurences jomā”

Rīgas Juridiskā augstskola sadarbībā ar Konkurences padomi organizē semināru “Jaunākā attīstība ES tiesībās: Likumdošana un EK Tiesas prakse konkurences jomā(O3K125)”.

Programmas apraksts pieejams [šeit](#)

Datums un laiks: 2009. gada 29. janvārī, 9:00-13:00

Lektors: Peter Gjortler (Dānija)

Valoda: Angliski ar sinhrono tulkojumu latviski

Vieta: RJA, Strēlnieku iela 4 k-2, Rīga

Dalības maksa: Semināra dalības maksa: LVL 130 + 21% PVN.

Dalības maksā iekļauti semināra materiāli, pusdienas un kafijas pauzes.

Apliecība: Semināra noslēgumā dalībnieki saņems RJA kursu apliecību.

Reģistrācija: Semināra dalībnieku reģistrācija atvērta līdz 2009. gada 19. janvārim.

Sīkāka informācija kā arī semināra reģistrācijas anketa pieejama Rīgas Juridiskās augstskolas mājas lapā www.rgsl.edu.lv

Paziņojums 2009-01-05

Saskaņā ar 2008.gada 14.novembra grozījumiem Konkurences likumā Konkurences padome no 2009.gada 1.janvāra neveic negodīgas konkurences un tādas maldinošas un salīdzinošas reklāmas, kurai nav būtiskas ietekmes uz konkurenci kopumā, uzraudzību. Tāpat ar šī gada 1.janvāri apvienošanās dalībnieki ir atbrīvoti no apvienošanās ziņojuma iesniegšanas pienākuma gadījumos, ja viena apvienošanās dalībnieka apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā nepārsniedz 1,5 miljonus latu.

Turpmāk Konkurences padome neveiks negodīgas konkurences un tādas maldinošas un salīdzinošas reklāmas, kurai nav būtiskas ietekmes uz konkurenci kopumā, uzraudzību, bet tās vietā aizskartie tirgus dalībnieki savas intereses varēs aizstāvēt tiesā, iesniedzot civiltiesisku prasību. Tādējādi negodīgas konkurences un maldinošas un salīdzinošas reklāmas lietas tiks skatītas vispārējās jurisdikcijas tiesās, atbrīvojot valsts resursus no lietas izpētes un pierādījumu savākšanas lietās, kurās netiek nodarīts būtisks kaitējums konkurencei un sabiedrības interesēm. Vēršanās tiesā arī nodrošinās, ka prasības būtu pamatotākas, jo prasītājs pirms prasības celšanas būtu spiests pats veikt dziļāku lietas analīzi, rūpīgāk pamatot savu prasījumu, kā arī ņemt vērā iespējamās tiesvedības izdevumus.

Grozījumi arī nodrošina, ka Konkurences padomei nav jāizvērtē tirgus dalībnieku apvienošanās, kas pēc savas būtības neatstāj būtiskas sekas uz konkurenci, jo viens no apvienošanās dalībniekiem ir mazs uzņēmums. Apvienošanās ziņojums nav jāiesniedz, ja viena no apvienošanās dalībniekiem apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā nepārsniedz 1,5 miljonus latu.

Vienlaicīgi ar grozījumiem Konkurences likumā Saeimā tika pieņemti grozījumi arī Reklāmas likumā un Administratīvo pārkāpumu kodeksā.

Grozījumi Reklāmas likumā paredz izņemt no reklāmas uzraugošo iestāžu saraksta Konkurences padomi gadījumos, kad reklāmai nav būtiskas ietekmes uz konkurenci kopumā, un līdzšinējās tās kompetencē esošās lietas atdot izskatīšanai tiesai. Pārējo reklāmas uzraudzības iestāžu kompetence netiek mainīta. Savukārt grozījumi Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredz svītrot no Konkurences padomes kompetences normu, kas paredzēja atbildību par aizliegtas reklāmas izplatīšanu.